

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

_____ Г. О. Дороніна
(підпис) (прізвище, ініціали)

«___» _____ 2022 р.

Реєстраційний № _____

«___» _____ 2022 р.

РОЗВИТОК МЕДІА-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Магістерська робота

студентки групи: ЗПВШМ-21
(шифр групи)

ступінь вищої освіти: магістр

спеціальності: 011Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)

Зінченко Лідії Віталіївни

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник: доктор педагогічних наук,
доцент Кучер С.Л.

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали)

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS _____ Кількість балів _____

Голова ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

Кривий Ріг – 2022

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, *Зінченко Лідія Віталіївна*, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. МЕДІА-ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ	
1.1. Медіа-інформаційна грамотність у сучасній освіті	7
1.2. Форми і засоби формування професійної компетентності майбутнього вчителя	15
1.3. Роль самоосвіти майбутніх вчителів у формуванні медіа-інформаційної грамотності.....	22
Висновки до першого розділу	27
РОЗДІЛ 2. ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ РОЗВИТКУ МЕДІА-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	
2.1. Сучасні сервіси в роботі вчителя в умовах дистанційного навчання.....	28
2.2. Дослідження формування медіаграмотності здобувачів педагогічної освіти.....	33
2.3. Методичні рекомендації з розвитку медіа-інформаційної грамотності майбутніх учителів в процесі самоосвіти	38
Висновки до другого розділу	45
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49
ДОДАТКИ	55

ВСТУП

Зараз, як ніколи, в нашому суспільстві постійно відбуваються нові події, через що потрібно змінюватись і до нового пристосовуватись. Епідеміологічна ситуація, економічна криза, війна – все це, звичайно, негативно відображається на суспільстві, але попри все сфера освіти в Україні постійно розвивається, змінюється й вдосконалюється, бо право на освіту має кожен, а шкільна освіта є обов'язковою для всіх. Гарну освіту учням може дати лише професійний і сучасний вчитель, який постійно вдосконалюється і змінюється.

В Україні відбувається розбудова медіаосвіти, поширюється інформація про медіаграмотність серед населення. Затверджена у 2016 році «Концепція впровадження медіаосвіти в Україні» спрямована на підготовку і проведення широкомасштабного поетапного експериментального і подальшого інтенсивного масового впровадження медіаосвіти в педагогічну практику на всіх рівнях; ... забезпечення медіаосвіти у вищій школі, насамперед при підготовці фахівців педагогічного профілю та ін. [24].

Враховуючи складні обставини в суспільстві, освітяни України ще в 2020 році почали використовувати дистанційні технології. Мережа Інтернет розширює можливості як окремої людини, так і соціуму в цілому. Майже всі традиційні форми організації навчальної діяльності можна використовувати в умовах дистанційного навчання, але щоб це робити професійно і бути гарним вчителем у майбутньому, потрібно постійно займатися самоосвітою й підвищувати свою професійну кваліфікацію. В сучасних умовах більш безпечно це робити у дистанційному форматі. Понад те, вчителю нині необхідно в екстреному режимі збагачувати свій компетентнісний багаж новими звичками і вміннями з використання інтернет-ресурсів у своїй діяльності. Однією з таких нових компетентностей є медіа-інформаційна грамотність.

Необхідність розв'язання актуальної проблеми спонукала нас до обрання теми магістерської роботи: «Розвиток медіа-інформаційної грамотності майбутніх учителів засобами технології критичного мислення».

Тему магістерської роботи затверджено кафедрою педагогіки (протокол №4 від 19 листопада 2021р.) та вченою радою фізико-математичного факультету Криворізького державного педагогічного університету (протокол №4 від 25 листопада 2021р.).

Мета – виявити, теоретично обґрунтувати особливості самоосвіти у галузі дистанційної освіти та розробити методичні рекомендації щодо розвитку медіа-інформаційної грамотності майбутніх вчителів засобами технологій критичного мислення.

На основі поставленої мети ставимо наступні **завдання**:

- 1) здійснити аналіз сучасної науково-методичної літератури та Інтернет-ресурсів з проблеми організації самоосвіти вчителя в умовах дистанційної освіти;
- 2) обґрунтувати значення й можливості використання сучасних технологій для навчання й самоосвіти майбутніх вчителів з розвитку медіа-інформаційної грамотності;
- 3) розглянути можливості розвитку медіа-інформаційної грамотності засобами технології критичного мислення;
- 4) розробити методичні рекомендації щодо розвитку медіа-інформаційної грамотності майбутніх учителів в процесі самоосвіти.

Об'єкт дослідження: процес самоосвіти майбутнього вчителя в умовах дистанційної освіти.

Предмет дослідження: розвиток медіа-інформаційної грамотності майбутніх учителів засобами технології критичного мислення.

Методи дослідження: *теоретичні*: аналіз навчально-методичної літератури – з метою з'ясування стану досліджуваної проблеми; синтез, порівняння, конкретизація, систематизація й узагальнення – для формулювання понятійно-категоріального апарату, з'ясування сутності

медіа-інформаційної грамотності та особливостей її розвитку у майбутніх учителів в умовах самоосвіти; *емпіричні*: спостереження, бесіда, анкетування, тестування, самооцінювання – для вивчення реального стану розвитку медіа-інформаційної грамотності майбутніх вчителів; математичні методи кількісної та якісної інтерпретації емпіричних даних.

Практичне значення результатів полягає в розробці методичних рекомендацій щодо розвитку медіа-інформаційної грамотності майбутніх вчителів засобами технологій критичного мислення, що буде мати значення для організації самоосвіти.

Базою дослідження виступив Криворізький державний педагогічний університет (КДПУ).

Апробація результатів дослідження здійснювалася на конференціях: IV Міжнародна науково-практична конференція «The latest implementation of technologies in education» Мюнхен, Німеччина, 21 листопада 2022; XII Міжнародна інтернет-конференція молодих учених і студентів «Глухівські наукові читання – 2022. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук», 2022 р. Опубліковані тези за темами: «Використання коучингових технологій в організації самоосвіти майбутніх учителів» та «Організація професійної самоосвіти майбутніх вчителів в умовах дистанційного навчання»

Структура роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, списку використаних джерел (74 джерела) та чотирьох додатків (10 сторінок). Загальний обсяг роботи 64 сторінки.

РОЗДІЛ 1.

МЕДІА-ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

1.1. Медіа-інформаційна грамотність у сучасній освіті

Карантин у ХХІ столітті і війна в Україні – це непередбачувані і складні виклики для всього суспільства. Ніхто з учасників освітнього процесу до цих подій не був готовий до нового формату спілкування. Зараз у нашій державі всі учасники освітнього процесу не збираються у закладах освіти разом на протязі всього навчального року. Освітній процес хоч і з утисненням, але проходить у визначений період протягом навчального року з використанням технологій дистанційного навчання.

Щоб рухатися зі змінами вперед і мати успіх у своїй професійній діяльності, потрібно завжди займатись самоосвітою. Самоосвіта, як вважає В. Калошин – це чинник саморозвитку, який включає численні завдання із самопізнання (будь-яка нова, одержувана самостійно інформація співвідноситься з власним досвідом, власною особистістю, внаслідок чого і сама особистість піддається постійній переоцінці) [21, с. 73].

Визначення поняття самоосвіта педагога О. В. Батраченко дає наступне. Самоосвіта педагога – свідомо діяльність з удосконалення фахової майстерності, постійне підвищення професійної компетентності, що полягає в засвоєнні, оновленні, поширенні та поглибленні знань, узагальненні досвіду шляхом цілеспрямованої, системної роботи, задоволення власних інтересів і об'єктивних освітніх потреб [4].

Критичне мислення в медіа-інформаційному просторі – це найважливіша складова у професійному розвитку вчителя. Як вважав Василь Сухомлинський, вдосконалення педагогічної майстерності – це перш за все самоосвіта, особисті ваші зусилля, направлені на підвищення власної культури праці і в першу чергу культури мислення [61, с. 39].

Всесвітня організація ЮНЕСКО встановила основні принципи з політики розвитку медіа- та інформаційної грамотності для держав-членів, особливо підкреслюючи велику роль освітян, молодіжних організацій у цій справі. Як підкреслюється у вступному слові, організація підтримує розвиток медіа та інформаційної грамотності для всіх, щоб надати людям здатність критично мислити та розумно користуватися інформаційними джерелами Інтернет [24].

Самоосвіта педагога повинна проходити в декілька етапів. Етапи роботи із самоосвіти:

1) інформаційно-аналітичний етап, який включає проходження курсів підвищення кваліфікації, вивчення наукової та навчально-методичної літератури, детальне ознайомлення із питаннями, які викликають ускладнення в педагога та здійснення проблемно-зорієнтованого аналізу отриманих даних. Підсумком цього етапу має стати формування в педагога сукупності теоретичних знань;

2) етап упровадження в практику, де отримані знання педагог використовує на практиці. На цьому етапі доцільним є ведення щоденника спостережень, здійснення моніторингу з метою фіксування результатів;

3) етап демонстрування досвіду роботи з теми. На цьому етапі потрібно робити доповідь на педагогічній або методичній раді навчального закладу, брати участь у педагогічних читаннях, робити виступ на батьківських зборах, публікувати статті, розробляти конспекти занять або навчально-методичних рекомендацій [58 с. 21].

Враховуючи ці три етапи можемо сказати, що самоосвіта містить різні форми діяльності вчителів. Схему здійснення самоосвіти дає І.Л. Панасюк [46], яка розміщена в додатку В.

Щоб не потонути в лавині доступної інформації, яку ми отримуємо під час самоосвіти науковці радять запам'ятати властивості інформації. Виділяють такі властивості інформації:

– репрезентативність;

- змістовність;
- стійкість;
- достатність (повнота);
- доступність;
- актуальність;
- сучасність;
- точність;
- достовірність;
- стійкість [33, с. 25-26].

Щоб знати в житті як відрізнити правдиву інформацію від неправдивої радять спеціалісти прослухати безкоштовний курс «Фактчек: довіряй-перевірй», що розміщений на освітянській платформі EdEra. В даному курсі є все, що відповідає позитивним властивостям інформації та добрий виклад від спікерів. Після цього ви навчитесь успішно здійснювати верифікацію будь-якої інформації. Верифікація інформації – установлення відповідності прийнятої й переданої інформації за допомогою логічних методів. Іншими словами, це обробка отриманої інформації з метою з'ясування її вірогідності [35, с. 55].

У своїй праці «Роль медіа у формуванні критичного мислення на уроках історії» О. П. Мокрогуз наголошує на тому, що сучасне суспільство характеризується збільшенням ролі інформації і знань в житті кожного члена суспільства. А доступ до світових інформаційних ресурсів і задоволення потреб щодо інформаційних продуктів і послуг є основою сучасних підходів до освіти [38, с. 5].

Знання про інформацію потрібні вчителю, оскільки він у своїй роботі виконує інформативну функцію – дає учням знання, а від того як і яка інформація буде подана учасникам освітнього процесу залежить професіоналізм вчителя. Проблема становлення й розвитку професіоналізму є суспільно-державною, розв'язанню якої надано пріоритетне значення. Не випадково пріоритетною метою освіти стає не проста сукупність знань, умінь

і навичок, а ґрунтована на них особиста, соціальна й професійна компетентність – уміння самостійно здобувати й ефективно використовувати інформацію, уміння раціонально й ефективно жити та працювати у настільки мінливому світі [58, с. 15].

Професіоналізм без освіти та самоосвіти неможливий, але для всіх вчителів професіоналізм дуже важливий, оскільки він дає можливість зайняти потужну професійну позицію у своїй діяльності.

В. Кравчук до критеріїв розвитку професійної позиції вчителя відносить: 1) особисте ставлення до вчительської діяльності, що формується на основі системи уявлень, життєвих цінностей, у вигляді настроїв, почуттів, емоційних реакцій, що ведуть до створення системи професійних цінностей; 2) уявлення і оцінки, пов'язані з оволодінням професійними знаннями; 3) здатність до творчої переробки професійних знань з адекватною їм системою цінностей і життєвих сенсів, що стали особистісними установками [28].

Не потрібно чекати часу, коли хтось вам про щось розповість, щось передасть, чомусь вас навчить, на щось настановить, десь проведе, у чомусь допоможе. Усе це можна зробити й самому, якщо достатньо часу приділити свої самоосвіті. В сучасному світі за допомогою Інтернету можна й самому все необхідне поступово опанувати, а з YouTube можна краще й швидше в чомусь розібратися. Звичайно, обмін досвідом – це важлива складова, але без самоосвіти й самостійного осмислення отримана інформація може бути втрачена чи забута. Інколи, інформація, що передається від покоління до покоління, може бути з часом вже не актуальною або неповною.

Жоден заклад вищої освіти, як в Україні, так і в світі, не може навчити всьому, що знадобиться нам у житті. Тому потрібно впродовж життя займатись самоосвітою, адже без надходження нової інформації людина, зазвичай, не може повноцінно жити й розвиватися. Педагогу недопустимо працювати без розвитку в освітній сфері. Сучасним вчителям потрібно активізувати необхідність самостійної переробки новітньої інформації, щодо

технологій і сервісів дистанційного навчання. Ті, хто володіє прийомами роботи з інформацією, можуть успішно виступати в ролі провідників: вони все розумно сприймають, добре аналізують, приймають вірні рішення, направляють знання на результат, добре щось контролюють. Якщо вчитель у своїй діяльності це може робити, то його можна вважати сучасним.

Вчителю потрібно бути розумним, професійним і сучасним у своїй діяльності впродовж життя, адже педагогіка, як говорив відомий педагог К.Д. Ушинський свого часу, – це не наука, а мистецтво – найбільш обширне, складне, найбільш високе і найбільш важливе із всіх мистецтв [66, с. 32]. В такій сфері діяльності неможливо стояти високо, а знати мало, бо без нових знань та ще й у час швидкоплинних змін якщо ми будемо стояти на місці, ми не зможемо професійно в своїй сфері діяльності зростати і чогось досягати.

У формуванні ідей сучасної філософії освіти В. Кремень наполягає, що «Людина розумна у XXI столітті – це людина, яка постійно вчиться...» [1]. Тому кожен сучасний вчитель повинен прийняти цю позицію. Позиція – осмислена і прийнята особистістю ідея, виведена на основі вивчення фактів і понять, де в єдності з інтелектуальним компонентом знаходиться емоційний (ставлення) і мотиваційно-спонукальний [27].

Самоосвіта в професійній діяльності вчителя має велике значення, оскільки відповідно до Концепції Нової української школи сучасний вчитель повинен бути компетентним у своїй діяльності. Компетентність у перекладі з латинської «competentia» означає коло питань, у яких людина добре обізнана. Відповідно до нового Закону України «Про освіту» компетентність являє собою комбінацію знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити свою професійну й подальшу навчальну діяльність. Для цього потрібна самоосвітня компетентність, яка передбачає осмислення потреби в саморозвитку, готовність до постійного навчання, свідоме застосування знань, умінь і навичок за умов швидких змін, для здійснення самоаналізу та самоконтролю [53].

Концепція Нової української школи ставить перед учителем завдання з формування в учнів ключових компетентностей: спілкування державною (і рідною в разі відмінності) мовами; спілкування іноземними мовами; математична компетентність; основні компетентності в природничих науках і технологіях; інформаційно-цифрова компетентність; уміння вчитися впродовж життя; ініціативність і підприємливість; соціальна та громадянська компетентності; обізнаність і самовираження у сфері культури; екологічна грамотність і здорове життя [55].

Спільними для всіх компетентностей є так звані наскрізні вміння: читання з розумінням; уміння висловлювати власну думку усно й письмово; критичне й системне мислення; здатність логічно обґрунтовувати свою позицію; творчість; ініціативність; уміння конструктивно керувати емоціями; оцінювати ризики; приймати рішення; вирішувати проблеми; здатність співпрацювати з іншими людьми [там само].

Як бачимо, критичне мислення є ключовою навичкою майбутнього. Також вчитель повинен сам розвивати й дотримуватися всіх компетентностей й наскрізних вмінь у своєму особистому і професійному житті, адже що можна передати іншим якщо сам не маєш того, що потрібно і якщо не володієш необхідним.

Все, чого вимагає компетентнісний підхід, неможливе без самоосвіти, адже кожному компетентності потрібно самому розвивати й вдосконалювати. Кожен педагог може доповнювати свою професійну компетентність, займаючись самоосвітою, цікавлячись інноваціями у своїй професії, маючи прагнення до покращення своєї майстерності (додаток Г).

Якщо визнати, що здобуття нових компетенцій лежить за межами вже реалізованих педагогічних функцій, то їх практична реалізація сприймається педагогами як інноваційна діяльність [10, с. 25]. Інноваційна діяльність можлива з набуттям інноваційної компетентності.

Інноваційна компетентність педагога – це система мотивів, знань, умінь, навичок, особистісних якостей педагога, що забезпечує ефективність використання нових педагогічних технологій у роботі з дітьми.

Компонентами інноваційної компетентності педагога є поінформованість про інноваційні педагогічні технології, належне володіння їх змістом і методикою, висока культура використання інновацій у навчально-виховній роботі, особиста переконаність у необхідності застосування інноваційних педагогічних технологій [54].

Однією з інноваційних компетентностей сучасної людини є медіа- та інформаційна грамотність. В освіті прийнято рішення щодо необхідності цілого освітнього напрямку – «медіаосвіти», яка розуміється як «частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою масмедіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій» [37].

Медіаосвіта передбачає сім напрямів діяльності, кожен з яких формує відповідну медіа-компетенцію:

1. Доступ до медіа та інформації в них.
2. Використання медіа та інформації в них для використання в повсякденному житті.
3. Оцінка медіа та інформації в них щодо достовірності, точності та об'єктивності джерел.
4. Створення медіа та інформації в них.
5. Участь у медіа, взаємодія з журналістами та редакторами, а також з іншими громадянами через старі та нові ЗМІ.
6. Знання того, як працюють медіа, інформаційні системи, організації, процедури та ефекти.
7. Вимогливість до дотримання якості інформації та прав у медіа [37].

Політику держави з поширення медіаграмотності сформульовано у Концепції впровадження медіаосвіти в Україні. У цьому документі представлено визначення медіа грамотності, яка характеризується як «складова медіакультури, яка стосується вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, успішно здобувати необхідну інформацію, свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, отриману з різних медіа, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують. Реакція на інформацію та дезінформацію вимагає поєднання критичної інформації, медіа та цифрових компетенцій, тобто медіа та інформаційної грамотності [24].

Ми вважаємо, що для вчителя важливими є всі ці компетенції медіаінформаційної грамотності. На основі вище означених характеристик, ми сформулювали основні складники медіа-інформаційної грамотності майбутніх вчителів:

1. Цифрова грамотність (знання та вміння користуватися електронними сервісами та програмами у педагогічній діяльності);
2. Критичне сприйняття інформації (знання особливостей формування інформаційних текстів та вимогливість до якості інформації);
3. Кібербезпека (оцінка достовірності, точності та об'єктивності джерел).

Із зазначеного вище можемо сказати, що самоосвіта – це пізнавальна діяльність особистості на індивідуальній траєкторії розвитку. Сучасний вчитель має розвивати свої технічні навички та медіаграмотність впродовж життя з дотриманням усіх необхідних вимог щодо набуття, передачі й реалізації інформації та професійного самовираження, яке можливе через сучасні інформаційно-комунікаційні засоби навчання, що мають значення і під час дистанційного навчання.

1.2 Форми і засоби формування професійної компетентності майбутнього вчителя

Сучасна освіта в Україні, яка ґрунтується на засадах гуманізму, демократії, національній свідомості, взаємоповазі між націями і народами, ставить за мету: всебічний розвиток особистості, розвиток її талантів, розумових здібностей, виховання високих моральних якостей, збагачення інтелектуально-творчого і культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, формування активних громадян, що здатні вирішувати проблеми. Тобто, зараз потрібні компетентні особистості. Щоб більшість випускників в майбутньому все ж таки були компетентними, потрібно, щоб на уроках в сучасній школі учень отримував міцні знання і не грався на уроці в телефоні під час навчання в режимі офлайн й не демонстрував непотрібного під час навчання в режимі онлайн. Для цього вчителю, в свою чергу, потрібно проводити уроки не лише з розповідями, а й з використанням необхідних засобів навчання й програм.

Засоби навчання – джерела й матеріали, за допомогою яких вчитель здійснює навчальний процес. До них належать предмети матеріальної й духовної культури, використовувані під час вирішення педагогічних завдань, а також засоби зорової, слухової, зорово-слухової наочності [47, с. 45-46].

Серед сучасних і найбільш поширених засобів навчання й отримання інформації є різні Інтернет-ресурси, телекомунікації, мультимедіа. Всі вони належать до інформаційно-комунікаційних технологій.

Інтернет-ресурси кожного дня невпинно розширюються і збагачуються новою інформацією та можливостями. Доступ до Всесвітньої мережи сьогодні мають більшість українців. Телебачення забезпечує дозвілля, показує орієнтацію в основних суспільних процесах. Як вид інформації і навчання телебачення має менше можливостей, у порівнянні з Інтернетом. Мультимедіа характеризується сьогодні великим різноманіттям програмних та технічних засобів, які здійснюють на кожного користувача

найефективніший вплив, оскільки користувач одночасно стає читачем, слухачем та глядачем.

Серед усіх інформаційно-комунікаційних технологій саме остання є найважливішою для шкільної системи освіти. Навчальну ефективність мультимедія можна пояснити можливістю комбінованого подання інформації в різних формах: текстовій, звуковій, відеоматеріалі, дво- та тривимірній графіці і не тільки. Мультимедійні засоби навчання забезпечують можливість інтенсифікації (досягненню бажаних результатів) в навчанні та підвищенні мотивації учнів до вивчення навчальних предметів, допомагають підтримувати постійний діалог з учнями та зворотній зв'язок під час навчально-виховного процесу.

Отже, можна сказати, що інформаційно-комунікаційні засоби навчання або як іще називають інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це те, що безпосередньо має відношення до інформації, пов'язані з її створенням, збереженням, передачею, опрацюванням на технічних пристроях.

Узагалі, інформаційно-комунікаційні технології можна визначити як сукупність різноманітних технологічних інструментів і ресурсів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації та створення, поширення, збереження та управління інформацією. Під цими технологіями мають на увазі комп'ютери, мережа Інтернет, радіо та телепередачі, а також телефонний зв'язок.

Зазвичай використовують типізацію засобів ІКТ за технічними ознаками – програмні та апаратні. В. Трайнев до складу ІКТ відносить сукупність методів та програмно-технічних засобів, що об'єднанні в технологічний ланцюг, який забезпечує збір, обробку, збереження та відображення інформації з метою зниження трудомісткості її використання, а також для підвищення її надійності й оперативності.

Сьогодні науково-технічний прогрес дає можливість кожному користуватися технічними пристроями як вдома, так і на роботі.

Використовувати інформаційно-технічні засоби можуть всі учасники освітнього процесу. Тому, в сучасних школах необхідно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби навчання, але при цьому традиційні форми й методи навчання можуть слугувати нам як підґрунтя для подальшої творчої діяльності. Їхні можливості можна широко застосовувати під час навчального процесу.

Поки нам іще не вистачає програмних продуктів створених на професійній основі для проведення уроків і навчання конкретних предметів з окремим програмним забезпеченням, але володіючи добре декількома мовами програмування можна це і самому зробити протягом деякого часу, який може бути різний в залежності від розробки функціоналу та програмного коду, розмір якого залежить від мови програмування. Не кожен вчитель може володіти мовами програмування на достатньому або високому рівні, але використовувати і створювати презентації PowerPoint може більшість сучасних вчителів. Презентації з анімаціями, з іграми можна використовувати з користю під час дистанційного навчання. Вони допомагають представити навчальний матеріал з уроку як систему яскравих опорних образів, наповнених структурованою інформацією в послідовному порядку. У цьому випадку задіюються різні канали сприйняття в учасників навчального процесу, що дозволяє закласти інформацію не тільки у фактографічному, але й у асоціативному вигляді не в короткотривалу пам'ять учнів, а в довготривалу.

Мультимедійні засоби навчання є універсальними, оскільки можуть бути використані на різних етапах уроку:

- під час мотивації як постановка проблеми перед вивченням нового матеріалу;
- під час пояснення нового матеріалу як ілюстрації;
- під час закріплення й узагальнення знань;
- для контролю знань.

Серед величезного різноманіття навчальних мультимедійних систем умовно можна виокремити засоби, які є найбільш ефективними на уроках:

- комп'ютерні тренажери;
- автоматизовані навчальні системи;
- навчальні фільми;
- мультимедіа-презентації;
- відеодемонстрації [48].

Використовуючи на уроках мобільні технології можна давати дітям завдання за допомогою Qr-кодів або на знаходження інформації в Інтернеті при виконанні завдання на етапі засвоєння або закріплення знань. Мережа Інтернет, як засіб навчання, несе величезний потенціал освітніх послуг і є складовою частиною сучасної освіти. Отримуючи з мережі навчально-значиму інформацію, учні набувають таких навичок:

- цілеспрямованість у пошуку інформації і систематизування її за заданими ознаками;
- сприймати інформацію в цілому, а не фрагментарно, виділяти головне в інформаційному повідомленні;
- досить ефективним засобом інформаційно-комп'ютерних технологій є інтерактивна дошка та програмне забезпечення SMART Board (програмне забезпечення, призначене для інтерактивної дошки) — має низку переваг як для вчителів, так і для учнів, що дозволяє повною мірою викласти і досить добре засвоїти досліджуваний матеріал. Значимість інтерактивної дошки для вчителя дозволяє пояснювати новий матеріал з центру класу; заохочувати імпровізацію і гнучкість, дозволяючи вчителям малювати і робити записи поверх будь-яких додатків і веб-ресурсів; зберігати і роздруковувати зображення з дошки, включаючи будь-які записи, зроблені під час заняття, не витрачаючи при цьому багато часу і сил, спрощуючи перевірку засвоєного матеріалу; спонукає вчителя до пошуку нових методів навчання, стимулює професійний ріст.

Інтерактивну дошку можна використовувати й під час дистанційного навчання, якщо ви проводите уроки на роботі або записуєте своє відео на урок.

Нині використання інформаційно-комунікаційних технологій є невід'ємною частиною сучасного освітнього процесу. За допомогою них можна впроваджувати такі сучасні методики опрацювання інформації та продукування ідей, як майндмеппінг (створення інтелект-мап, мудбордів), брейнстормінг, конструювання виробів або тестових завдань. Методика правильного застосування комп'ютерної техніки на заняттях і під час самостійної роботи є важливою ланкою у компетенції сучасного педагога. Але, як зауважують науковці, комп'ютер слід використовувати виважено та не замінювати ним живе міжособистісне спілкування в процесі освіти [74, с. 150].

Наголошуючи на окремих особливостях і потенційних можливостях, зміст поняття «інформаційно-комунікаційні технології» сучасні науковці також визначають як: сукупність нових інформаційних технологій (методів і технічних засобів), що дозволяють знаходити, збирати, обробляти, створювати, передавати та подавати інформацію, керувати й користуватися нею та сприяти різним формам комунікації; сукупність методів і технічних засобів збирання, організування, зберігання, опрацювання, передання й подання інформації, яка розширює знання людей і розвиває їхні можливості щодо керування технічними і соціальними проблемами [59].

Інтернет можна використовувати і для показу різних відео-фільмів, якщо вчитель прагне в учнів якомога краще сформувати уяву про щось цікаве, але Інтернет не завжди може бути. В зв'язку з цим Сучасний вчитель повинен знати, що існують спеціальні програми, які дозволяють будь-яке відео скачати з Youtube, наприклад, програма UmmyVideoDownloader. Скачане відео зберігається на пристрої і вчитель вже перестає бути залежним від Інтернету, якого може не стати в будь-який непередбачуваний момент, а

буде впевнений, що він відео точно покаже, якщо урок проходить в режимі офлайн. При дистанційному навчанні можна дати учням посилання на відео.

Отже, інформаційно-комунікаційні засоби навчання сьогодні є сучасними і необхідними в освіті, оскільки вони допомагають покращити навчальний процес і сприяють активізації пізнавальних інтересів у багатьох учнів. Рівень використання й застосування інформаційно-комунікаційних засобів навчання залежить від освіченості й професіоналізму вчителя. Щоб правильно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби навчання потрібно знати методики, сутність роботи програмного забезпечення і вікові особливості тих, до кого вони будуть застосовуватись, адже тільки правильне застосування дає гарні результати.

Програми навчального характеру дозволяють розвивати у дитини абстрактне і логічне мислення. Вони дають їй можливість змінювати на свій розсуд стратегію вирішення, користування різним за рівнем важкості матеріалом і різнообразними видами комп'ютерної допомоги [30, с. 5].

Знання про сучасні інформаційно-комунікаційні технології, як і самоосвіта в діяльності вчителя, мають велике значення під час підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

1.3. Роль самоосвіти майбутніх вчителів у формуванні медіа-інформаційної грамотності

Враховуючи поставлені завдання, нами було розроблено й апробовано методику щодо перевірки володіння здобувачами освіти медіа-інформаційними компетенціями та дистанційними технологіями для професійної діяльності.

Нами було заплановано дослідження сформованості медіа-інформаційної грамотності студентів згідно визначених нами медіа-інформаційних компетенцій майбутніх вчителів у першому розділі кваліфікаційної роботи. В дослідженні було поставлено заняття з'ясувати:

- 1) цифрову грамотність (знання та уміння користуватися електронними сервісами та програмами у педагогічній діяльності);
- 2) критичне сприйняття інформації (знання особливостей формування інформаційних текстів та вимогливість до якості інформації);
- 3) кібербезпеку (оцінка достовірності, точності та об'єктивності джерел).

Перед початком розробки методики ми опитували вчителів, хто вже працює в закладах освіти педагогом не один рік. У бесідах було з'ясовано, які сертифікати з самоосвіти при атестації комісія враховує.

Таблиця 1.1

№	Назва спеціальності	Кількість учасників	% від загального
1.	Початкова освіта	34	71
2.	Українська мова та література	1	2,1
3.	Образотворче мистецтво	6	12,5
4.	Освітні педагогічні науки	4	8,3
5.	Трудове навчання	3	6,2
Всього		48	

На другому етапі ми розробили анкету у Google-формах, де вказали найбільш відомі платформи для самоосвіти і включила їх в питання.

Метою першого завдання емпіричного дослідження була перевірка обізнаності студентів Криворізького державного педагогічного університету в сучасних сервісах для самоосвіти. Кількість студентів, що пройшли опитування, відображена в таблиці 1.1.

В нашому дослідженні прийняли участь сорок вісім студентів від Криворізького державного педагогічного університету із п'ятих спеціальностей. Найбільш активними виявилися студенти спеціальності початкова освіта.

В анкеті на відкрите питання: «Про які сайти самоосвіти ви знаєте?» учасники давали по одній, по декілька відповідей і деякі надіслали результат без відповідей. Аналіз відповідей наведений в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Результати опитування щодо обізнаності про освітні онлайн-платформи

№ респондента	Відповідь на відкрите питання
1	2
1.	Prometheus
2.	ed-era, despro.org.ua
3.	На урок, Всеосвіта, Prometheus, EdEra, Піфагор.
4.	Всеосвіта, На Урок
5.	Про Coursera, Prometheus, EdEra, Udemy
6.	Prometheus EdEra
7.	The Campster
8.	ВУМ ОНЛАЙН
9.	ВУМ online, Prometheus
10.	Coursera, Prometeus, Udemy, Domestika
11.	Campster.
12.	Coursera, Prometheus, Duolingo, EdEra.

Продовження таблиці 1.2

1	2
13.	«Освіторія»,»На урок»
14.	Languages.
15.	курси, прометеус
16.	Languages
17.	Edera, Duolingo, Prometheus
18.	Не чула.
19.	Прометеус
20.	курсера, прометеус
21.	Всеосвіта.
22.	Курсера
23.	EdEra
24.	Прометеус, курсера.
25.	Прометеус
26.	Всеосвіта, науток
27.	Лінгвалео
28.	Coursera
29.	Prometheus, Duolingo, Coursera, YouTube, Стаканчик,
30.	Лінгвалео
31.	Шкільна оцінка та ін.
32.	eduhub.in.ua
33.	Introvert
34.	Курсера, прометеус
35.	Всеосвіта, Едера, Прометеус

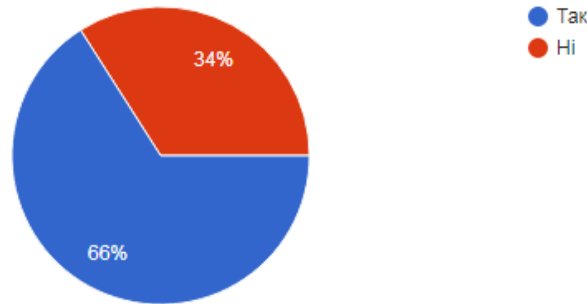
Тобто, як бачимо з таблиці, більшість студентів знають як дистанційно можна пройти курси самоосвіти.

Соціальне опитування з питаннями вибору відповідей показало, що більшість студентів можуть самостійно створювати конференції в Zoom та Meet, а також можуть самостійно користуватися Google Classroom.

Чи вмієте ви самостійно створювати конференції ZOOM, Meet?

 Копіювати

47 відповідей

Чи вмієте ви самостійно користуватися Google Classroom?

 Копіювати

46 відповідей

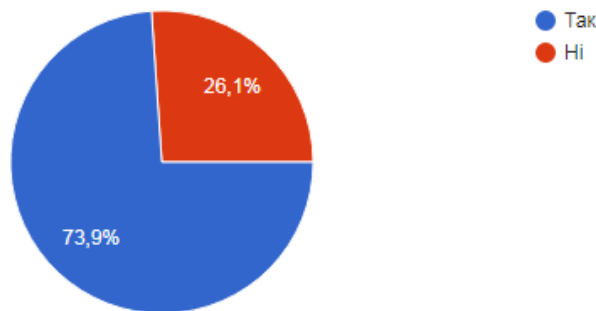

Рис. 1.1. Уміння у користуванні хмарними конференціями.

На питання зацікавленості теми в самоосвіті більшість студентів Криворізького державного педагогічного університету відповіли, що цікавляться психологією.

Яка тематика самоосвіти вас цікавить?

 Копіювати

46 відповідей

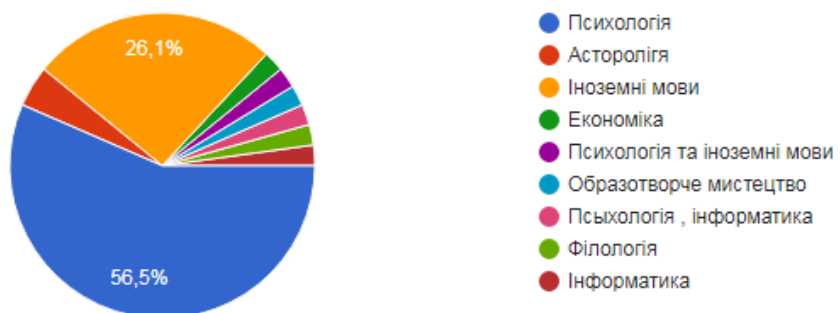

Рис. 1.2. Інтерес респондентів до змісту самоосвіти.

На питання користування сайтами у професійній діяльності більшість студентів обрали сервіс відео – YouTube.

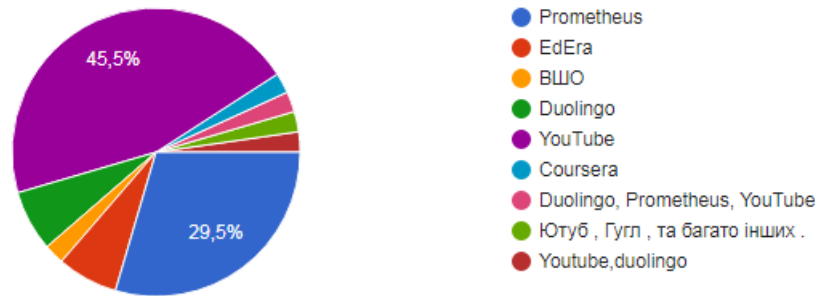

Рис 1.3. Пріоритети виробу інформаційних сайтів студентами.

За мету проходження більшість обирають проходження курсів для власного інтересу та розвитку.

З якою метою ви проходите онлайн курс?

Копіювати

44 відповіді

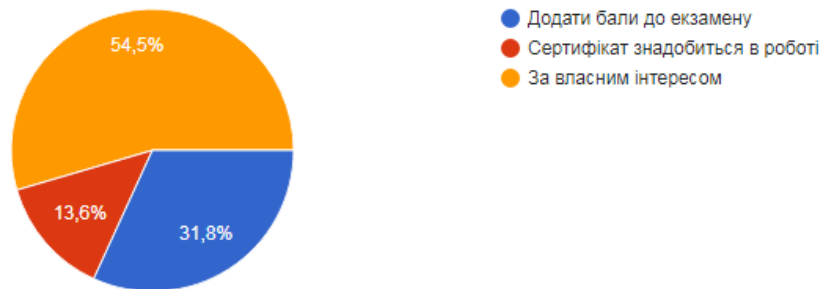

Рис. 1.4. Мотиви звернення до освітніх сайтів.

На питання звідки відомо про сайти самоосвіти більшість студентів відповіли, що знають інформацію від викладачів.

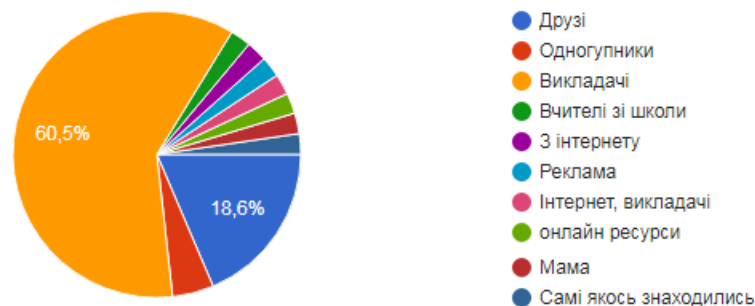

Рис 1.5. Джерела, якими користуються студенти при виборі платформ для самоосвіти.

Тобто, як бачимо, більшість студентів є обізнаними й знають про сучасні сайти, сервіси й платформи для самоосвіти. Інше – це вже рівень володіння й знання про всі функції й можливості тих чи інших платформ, який у кожного різний і визначається рівнем знань та самоосвіти користувача.

Висновки до першого розділу

У першому розділі магістерської роботи проаналізовано сутність поняття й значення медіаосвіти для набуття компетентностей, що необхідні вчителям в процесі їх професійної діяльності.

Було детально проаналізовано й висвітлено матеріал про теоретичні питання самоосвіти вчителів, яке завжди було актуальним. У час змін формування медіакомпетентності вчителів важливе як ніколи, адже без сучасних знань у період стрімкого розвитку інформаційних технологій вчитель не буде сучасним і компетентним у своїй справі. Реформа Нової української школи ставить нові вимоги до вчителів. Одна із актуальних вимог – бути компетентним у користуванні інформаційно-комунікаційними технологіями. Тому в роботі був також представлений перелік необхідних компетентностей для вчителя, які вчитель постійно повинен розвивати й вдосконалювати під час самоосвіти.

У другому підрозділі першого розділу описано інформаційно-комунікаційні технології, які зараз мають неабияке значення під час освітнього процесу, як в реальному режимі, так і під час дистанційного навчання.

В третьому підрозділі обґрунтовано основні вимоги щодо підвищення кваліфікації вчителів. Вимоги до всіх одні, але на шляху підвищення кваліфікації кожен обирає свою траєкторію професійного розвитку й самоосвіти – через тренінги, курси, вебінари, сертифікацію. Все це підтверджує як самоосвіту, так і професіоналізм вчителя. Тому для успішної кар'єри педагога самоосвіта кожному стане в нагоді й допоможе в роботі.

РОЗДІЛ 2.

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ РОЗВИТКУ МЕДІА-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ

2.1. Сучасні сервіси в роботі вчителя в умовах дистанційного навчання

Як уже зазначалось у попередньому розділі, сучасний вчитель повинен бути сучасним у своїй щоденній професійній діяльності. Зміни в суспільстві, поява нових технологій викликають зміни й в освіті. В процесі змін ми всі в освітньому процесі перейшли до дистанційних технологій, які можна назвати технологіями сучасності. Більшість із нас на сьогодні знають мало сервісів для успішного дистанційного навчання, але їх, насправді є багато.

В залежності від виду роботи сервіси для дистанційного навчання поділяються на групи.

Перша група – сервіси для онлайн-уроків в режимі реального часу. До цієї групи можемо віднести: Zoom zoom.us, Facebook Live, Instagram Live, Skype, WiziQ www.wiziq.com, Proficonf.

Сервіс Zoom zoom.us дає нам можливість проводити відеоконференції та вебінари. В безкоштовній версії можна проводити зустрічі до 40 хвилин та на 100 осіб. Учні можуть підключитися до зустрічі через телефон або через комп'ютер за посиланням або через встановлене програмне забезпечення для zoom.

З допомогою сервісу Facebook Live можна транслювати відео просто з Facebook. Для цього потрібно в соціальній мережі Facebook створити приватну (закриту) групу для учнів одного класу. Після чого можна буде запускати Live-трансляції та проводити онлайн-уроки. Це все безкоштовно і без будь-яких обмежень з часом.

Сервіс Instagram Live дає можливість транслювати відео з Інстаграм. Це можна робити в своєму акаунті. Якщо учні на вас підписані, то вони отримають сповіщення про вихід в ефір. Також можна в соціальній мережі Instagram створити закритий акаунт класу і проводити там онлайн-зустрічі.

Сервіс Skype – це сучасний сервіс для проведення відеоконференцій. Щоб проводити заняття через цей сервіс, у кожного учасника повинен бути створений власний акаунт в Skype. Далі створюється група класу і при дзвінку підключаються всі учасники групи до відеоконференції.

Сервіс WiziQ (www.wiziq.com) дає можливість здійснювати дистанційно онлайн-навчання. На цьому сервісі всі учасники перш за все повинні створити свій акаунт, після чого створюється клас, до якого підключаються учні. Тут можна вести живе спілкування, публікувати завдання і оголошення, а також проводити онлайн-зустрічі. У безкоштовній версії можуть підключитися до курсу й до Відеозустрічі лише 10 учасників. Цей сервіс можна використовувати тим, хто проводить заняття з гуртка або проводить заняття за підгрупами в класах, де мала кількість учнів.

Сервіс Proficonf має кращий інтерфейс, аніж Zoom. На відміну від інших сервісів, які потрібно завантажувати й встановлювати на комп'ютер або смартфон, проводити конференції Proficonf і брати в них участь можна в браузері на будь-якому пристрої. Організатору конференції досить перейти на сайт Proficonf, зареєструватись, створити конференцію в один клік і переслати посилання учасникам. Вони просто переходять за посиланням і приєднуються до запланованої відеозустрічі. Безкоштовна версія сервісу розрахована до 25 осіб, тривалістю не більше 24 годин.

Друга група – сервіси для моніторингу роботи учнів. Сюди відноситься: таблиця просування, робота в Google-документах, Teacher.Desmos (<https://teacher.desmos.com>), Classtime (<https://www.classtime.com/>), Wizer (<http://app.wizer.me>).

Таблиця просування створюється в додатках Google через Google-таблицю, в яку вносяться імена дітей та перелік завдань/кроків необхідних

для виконання учням. Після надання учням дозволу на редагування вони завантажують цю таблицю і відзвітують про виконане завдання. Залежно від швидкості й легкості виконання завдання, учні можуть робити різнокольорові позначки.

Роботу в Google-документах можна організовувати з учнями на будь-якому уроці. Учні можуть працювати над завданнями в документах Google спільно або індивідуально, а вчитель може добре відстежувати роботу учнів та їх просування у виконанні. Також вчитель в документи може вносити свої записи, коментувати виконання, давати підказки для виконання. У такий спосіб можна працювати разом над важливим творчим проєктом, адже якщо заохочувати дітей та створювати їм можливості запитувати та активно досліджувати, то всі вони можуть стати допитливими й будуть зацікавлені в навчанні.

Сервіс Teacher.Desmos (<https://teacher.desmos.com>) у своїй роботі можуть використовувати вчителі математики. Цей сервіс можна з успіхом використовувати для створення навчального матеріалу, для моніторингу, самоперевірки та зворотнього зв'язку. Учитель математики створює інтерактивні завдання, потім надає доступ для роботи своїм учням і стежить за їхньою діяльністю в режимі реального часу.

Сервіс Classtime (<https://www.classtime.com/>) дає можливість створювати інтерактивні матеріали різних видів (вікторина, класифікація, сортування, виділення тексту) і моніторингу навчального процесу. Гаслом цієї платформи є: «Більше часу вчителям для роботи з учнями».

Сервіс Wizer (<http://app.wizer.me>) допомагає у створенні гарних за дизайном робочих листів, які містять інтерактивні завдання та дають змогу швидко надавати учням зворотний зв'язок.

Третя група – це сервіси для опитування та вікторин. Вона включає такі сервіси: Direct Poll (<https://strawpoll.de>), Google Form, Quizizz (<http://quizizz.com>), Kahoot.

Сервіс Direct Poll (<https://strawpoll.de>) дає можливість створити опитування за декілька секунд. Використовувати його корисно для отримання зворотного зв'язку від учнів. Питання можна створити рефлексивні, навчальні або створені з метою проведення голосування.

Сервіс Google Form дозволяє створити онлайн навчальний тест для перевірки знань учнів, форму зворотного зв'язку, анкету, опитування.

Сервіс Quizizz (<http://quizizz.com>) допомагає при створенні вікторин у режим онлайн. Коли учні проходять вікторину, то вчитель бачить статистику кожного учня.

Сервіс Kahoot також дає можливість створювати вікторини. Під час карантину розробники запропонували функції пакета Преміум використовувати безкоштовно.

Окрему групу сучасних сервісів утворюють технології Веб 2.0 (Web 2.0) – друге покоління мережевих сервісів, що діють в Інтернеті. На відміну від першого покоління сервісів, Веб 2.0 дає можливість користувачам спільно працювати із сервісами, створювати та обмінюватися даними [3, с. 3]. До сервісів Веб 2.0 (Web 2.0) відносять блоги, фотосервіси й відеосервіси.

Блог (англ. blog, від web login, «мережний журнал або щоденник подій») – це веб-сайт, основний вміст якого – записи, що регулярно додаються.

Інше означення блога – вхід у «світове павутиння», в якій людина веде свою колекцію записів. [3, с. 6]

Блоги у педагогічній діяльності можна застосовувати для:

- створення шкільних щоденників XXI століття;
- дистанційних курсів;
- консультування та отримання-надання додаткових знань;
- майданчику педагогічних дискусій;
- створення педагогічних «віртуальних мереж».

Фотосервіси – сервіси для роботи з фото. Серед найбільш популярних фотосервісів можна назвати англомовний фотосервіс Flickr (<http://flickr.com>) та

Picasa (<http://picasa.com>). Перший сервіс зараз у реальному часі працює, а другий припинив підтримку та запропонував використовувати Google фото.

Варіанти використання фото сервісів у навчальному процесі:

- фоторепортажі з виставок, екскурсій, музеїв, подорожей;
- фото звіти про виховні заходи (шкільні, класні): виховні години, КВК, круглі столи, конференції, педради, батьківські збори, учнівське самоврядування тощо;

- фото звіти про навчальну та наукову роботу: олімпіади, гуртки, робота у Малій академії наук, робота на пришкільних ділянках, зоологічних кутках, досліді та експерименти, проведені як на уроках, так і під час виконання різноманітних проєктів [3, с. 34].

Створити фото можна через камеру, а зображення через редактори растрової, векторної та 3-D графіки.

Відеосервіси – сервіси для роботи з відео. До найбільш популярних відеосервісів належить усім нам відомий – Youtube. Педагогічні можливості, щодо використання даного сервісу, такі ж великі, як і у фотосервісів.

Створити відео, як і фото, можна через камеру або через програми, для створення й редагування відео – відеоредактори.

Окрім різних сервісів для самоосвіти й навчання є ще також різні меседжери, які дозволяють спілкуватися з учасниками освітнього процесу, як у групах, так і окремо.

Загалом педагоги-новатори застосовують практично увесь спектр наявних мережевих сервісів та ресурсів:

- традиційні соціальні мережі та соціальні мережі освітнього спрямування;
- блоги та вікі-сторінки (сайти);
- десктопні програми, призначені для створення мережевого контенту;
- освітні сайти, онлайніві словники та енциклопедії;
- онлайніві програми, призначені для створення як мережевого, так і звичайного контенту;

- онлайніві сервіси для спільної роботи над контентом;
- сервіси для здійснення миттєвих повідомлень, комунікації засобами аудіо та відео;
- мережеві сервіси зберігання та обміну даними;
- мережеві комплекси, що містять як комунікаційні, так і соціальні служби, сервіси для публікації, збереження та обміну матеріалами;
- створення власних мережевих ресурсів (сайтів);
- комплексні інтерактивні онлайніві рішення, спрямовані на організацію та всебічне забезпечення навчальної діяльності (віртуальні навчальні середовища);
- мережеві сервіси моніторингу та керування реальними об'єктами;
- онлайніві ігри, ігрові середовища та симулятори;
- пошукові системи;
- контент, призначений для поширення і відтворення за допомогою мобільних пристроїв [12, с. 17-18].

Отже, вибір сервісів та технологій для дистанційного навчання зараз необмежений, але щоб не помилитися у виборі технологій та сервісів, потрібно знати де і як їх краще застосовувати. Для цього потрібно знати вимоги до дистанційного навчання.

2.2. Дослідження формування медіаграмотності здобувачів педагогічної освіти

Більшість майбутніх вчителів добре знають про сайти й сервіси для самоосвіти, але важливо під час самоосвіти не просто отримувати якусь нову інформацію, а отримувати саме вірну й корисну інформацію. Щоб добре орієнтуватися в інформаційному просторі, потрібно володіти навичками медіаграмотності. Тому нами було розроблено анкету через Google-форму для перевірки у майбутніх вчителів необхідної складової в самоосвіті – медіаграмотності.

У нашому дослідженні прийняло участь 20 студентів Криворізького державного педагогічного університету. Всі вони по-різному відповідали на різні питання, яких в анкеті було всього сім.

На перше питання щодо інформування в університеті про медіаграмотність більшість учасників відповіли, що їх інформували про медіаграмотність в університеті на лекціях (рис.2.1). Інші учасники про медіаграмотність чули на практичних заняттях або під час проходження курсів. Звичайно, є й такі, що не знають про медіаграмотність, але таких учасників найменше.

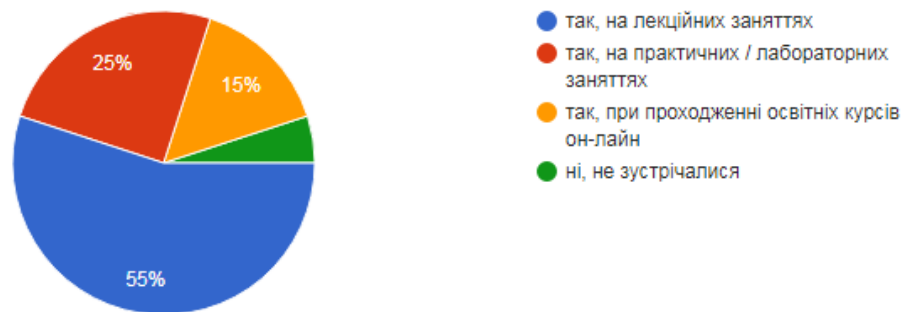

Рис. 2.1. Відповіді респондентів щодо ознайомлення із медіаграмотністю у процесі формальної освіти.

На друге питання про важливість для вчителя грамотності у медіа та інформаційному просторі більшість учасників (65% опитаних) відзначили, що вона обов'язково важлива, навіть якщо її не вимагають. Менша кількість учасників (25% опитаних) вважають, що вчитель сам обирає або засвоює медіаграмотність якщо того вимагає адміністрація. На нашу думку, це досить значна кількість відповідей, і вона може свідчити про недостатню обізнаність студентів із особливостями інформаційної та медійної безпеки. Десята частина опитуваних висловила думку, що медіа інформаційна грамотність бажана для вчителя, але не важлива. Ми вважаємо, що у професійній підготовці майбутніх вчителів має проводитися певна інформаційна кампанія щодо зв'язків освіти і медіазасобів та інформаційно-комунікаційних технологій.

Як Ви вважаєте, чи потрібна вчителю грамотність у медіа та інформаційному просторі?

20 відповідей

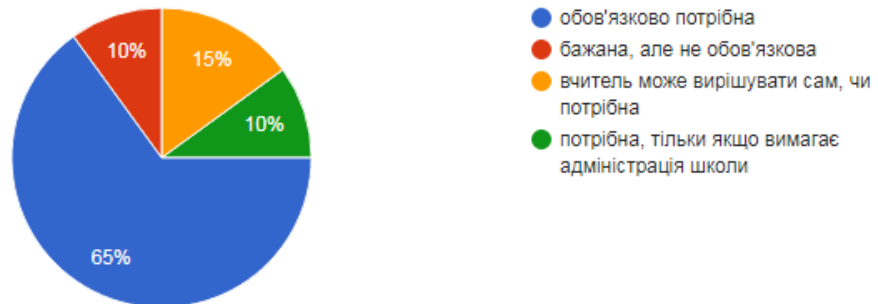

Рис. 2.2. Переконання респондентів щодо необхідності медіа грамотності.

На третє питання про розуміння поняття «медіа грамотність» всі учасники, без виключень, відповіли вірно.

Що таке медіаграмотність?

20 відповідей

Рис. 2.3. Знання студентів поняття «медіаграмотність».

На четверте питання про використання ресурсів Інтернету для підготовки до занять більше половини студентів відповіли, що користуються Інтернетом для підготовки до занять. Деякі учасники відповіли, що інколи користуються Інтернетом при підготовці до занять.

Чи користуєтеся Ви ресурсами інтернету у підготовці до занять та виконанні самостійних завдань?

 Копіювати

20 відповідей

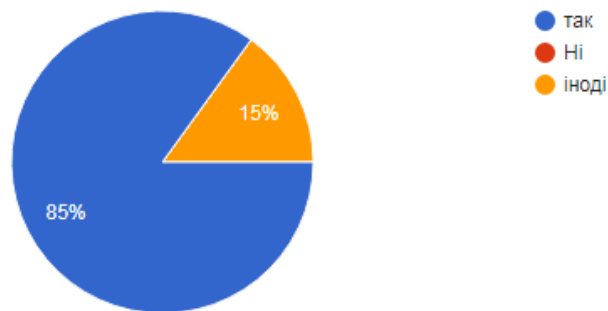

Рис. 2.4. Відповіді респондентів щодо користування інтернет-ресурсами у навчанні.

На п'яте питання про вибір інформації за ознаками, яке було з вибором не однієї правильної відповіді, як всі інші, а з вибором декількох відповідей більшість учасників відповіли, що обирають те, що підходить для їхньої теми та якщо джерело є офіційним.

За якими ознаками Ви обираєте потрібну інформацію серед знайденої?

 Копіювати

20 відповідей

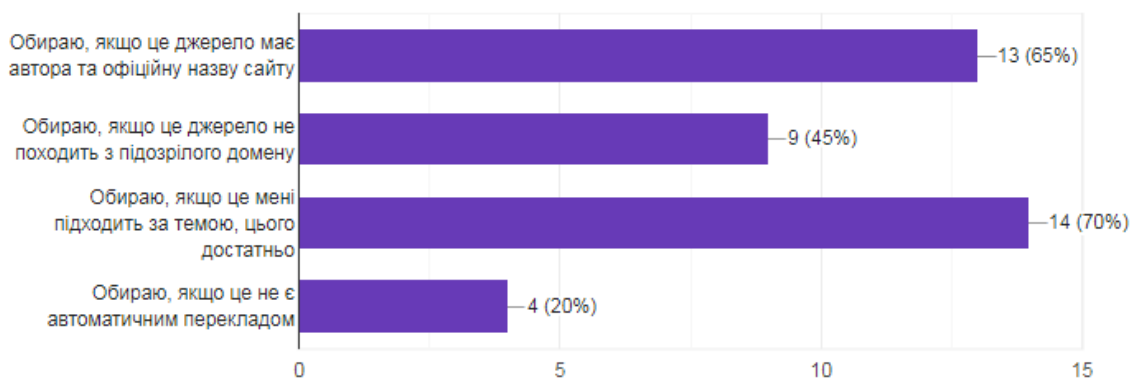

Рис. 2.5. Критичний підхід респондентів у виборі джерел в Інтернет.

На шосте питання про складові медіаінформаційної компетентності більшість учасників відповіло, що вони повинні формуватися у майбутнього вчителя як технічні навички роботи з комп'ютерними застосунками для навчання і для використання інноваційних сервісів.

Як ви вважаєте, які складові медіаінформаційної компетентності повинні формуватися у майбутнього вчителя?

 Копіювати

20 відповідей

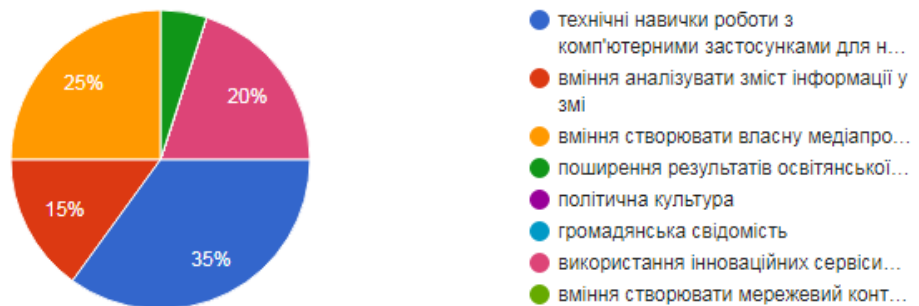

Рис. 2.6. Відповіді респондентів щодо структури медіаінформаційної грамотності майбутнього вчителя.

На сьоме питання про бажання отримати навички медіаграмотності та набути інформаційної компетентності під час навчання в університеті більшість учасників відповіли, що бажають отримати і лише деякі відповіли, що не знають.

Чи бажаєте Ви отримати навички медіаграмотності та інформаційну компетентність протягом навчання в університеті?

 Копіювати

20 відповідей

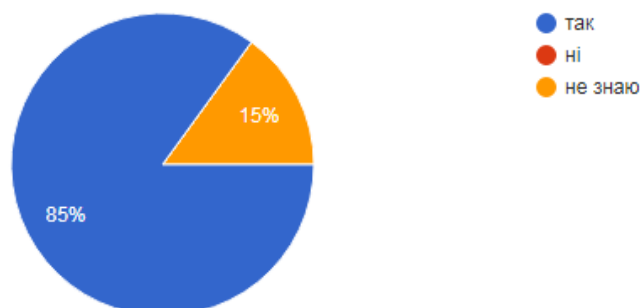

Рис. 2.7. Відповіді респондентів щодо намірів розвивати власну медіаінформаційну грамотність.

Отже, проведене дослідження показало, що більшість учасників знають про медіаграмотність і виявляють бажання дізнатися про неї більше під час навчання в університеті.

2.3. Методичні рекомендації з розвитку медіа-інформаційної грамотності майбутніх учителів в процесі самоосвіти

Медійна та інформаційна грамотність для сучасної людини будь-якого віку і професії є майже необхідною навичкою. Її наявність певною мірою оберігає людину від хибних кроків у інтернет-мережі. Кожен зараз користується інтернетом для пошуку інформації. І важливо це робити безпечно і усвідомлено. Окрім того, медіа інформаційна грамотність є засобом розвитку інших, спеціальних компетентностей.

Всесвітня організація ЮНЕСКО проголосила концепцію медійної та інформаційної грамотності, описавши її у вигляді трьох комплексів компетенцій: інформаційна грамотність (вміння знаходити, аналізувати, використовувати інформацію); медіаграмотність (вміння користуватися та створювати медіаресурси); технологічна (цифрова) грамотність (уміння користуватися сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями та різним програмним забезпеченням) [41].

ЮНЕСКО та партнери запустили новий ресурс «Медіа та інформаційно грамотні громадяни: мислити критично, клацати мудро» (друге видання Модельної навчальної програми ЮНЕСКО з медіа та інформаційної грамотності для викладачів і учнів) [24]. В програмі подані не лише теоретичні матеріали, але й тестування.

Медіа та інформаційна грамотність – це взаємопов'язаний набір компетенцій, які допомагають людям максимізувати переваги та мінімізувати шкоду в новому інформаційному, цифровому та комунікаційному ландшафтах. Медійна та інформаційна грамотність охоплює компетенції, які дозволяють людям критично та ефективно взаємодіяти з інформацією, іншими формами контенту, установами, які сприяють поширенню інформації та різноманітних типів контенту, а також розумне використання цифрових технологій. Потенціал у цих сферах є незамінним для всіх громадян, незалежно від їхнього віку чи походження.

На основі проведеного дослідження ми сформулювали основні складові медіа-інформаційної грамотності майбутніх учителів як важливої частини професійної компетентності:

- 1) цифрова (технологічна) грамотність;
- 2) інформаційна грамотність;
- 3) медіаграмотність.

Цифрова грамотність як технологічні компетенції потрібні нині як вчителю, так і учням. Дистанційні технології зараз використовують всі освітяни, бо ми живемо в складні часи, але навчання для учнів не повинно бути складним. Ми – вчителі, займаючись самоосвітою і підвищенням кваліфікації, повинні зробити все, щоб навчання для учнів було легким і цікавим. Тому про дистанційне навчання потрібно більше знати.

Дистанційне навчання для школяра – це не тільки спосіб отримання знань, а й засіб розвитку самоорганізації, самовиховання, цілеспрямованості, вимогливості до себе і вміння досягати цілей.

Навчальна діяльність школярів у дистанційному навчанні може бути представлена моделлю, що складається з декількох компонентів – видів діяльності, що відображають специфічні цілі й завдання дистанційного навчання:

- пізнавально-продуктивна діяльність (створення учнями творчого продукту в певній предметній області за допомогою комп’ютерних засобів);
- комунікативна діяльність (взаємодія суб’єктів дистанційного навчання);
- методолого-змістовна діяльність (управління учнями змістом і методами навчального процесу в дистанційному режимі);
- психолого-виховна діяльність (розвиток наявних і придбання специфічних для дистанційного навчання особистісних якостей);
- технічна діяльність (оволодіння необхідними вміннями роботи з комп’ютерними програмами та ресурсами мережі Інтернет) та ін. [31].

У кожної освітньої організації має бути побудована система дистанційного навчання, що реалізує такі функції:

- ресурсний супровід основних освітніх потреб;
- дистанційна взаємодія суб'єктів освітнього процесу;
- організація нелінійних форм позаурочної діяльності [10, с. 21].

Для організації дистанційного навчання важливо, щоб усі учасники навчального процесу мали відповідні технічні засоби та доступ до Інтернету. Якщо це проблема, то потрібно організувати роботу так, щоб всі учасники навчального процесу могли змогу отримувати знання й виконувати завдання не в час уроків, а також долучались до вирішення чогось спільного. Для цього, на мою думку, краще організувати роботу через сервіси Google. Перед подачею матеріалу й викладом його на платформу вчителю бажано його систематизувати, подати у вигляді схем чи таблиць.

Важливою складовою дистанційного навчання є програмне забезпечення, яке для кожної операційної системи встановлюється через окремий програмний файл. Знаходити програмні файли потрібно на офіційних сайтах розробників, де є файли для встановлення програм на різні операційні системи. Перед встановленням програм на пристрої потрібно перевірити файл установки через антивірусні програми, що не нанеси шкоди пристрою або іншим програмам. Після встановлення потрібно запустити програму й протестувати її, а потім опанувати її у роботі.

Під час дистанційного навчання, окрім Інтернету, технічного та програмного забезпечення потрібно ще враховувати й різні виклики. Вони виникають у процесі роботи й вирішуються в процесі самоосвіти. Вирішувати їх потрібно з кожною особистістю індивідуально. Ми в дистанційному навчанні бачимо три важливі виклики, які, дійсно, є і які можна вирішити.

Виклик 1. Сучасні учні, які не звикли працювати на уроці, дозволяють собі і дистанційно не працювати. Цю проблему потрібно розв'язувати індивідуально з кожним учнем. Для цього можна створити й провести

опитування, щоб дізнатись, що може для учня стати цікавим. Для когось, наприклад, провідною мотивацією стане спільна корисна робота з однокласниками. Інших, можливо, зацікавить навчальний матеріал, поданий у незвичний спосіб, наприклад, із кольоровими схемами на зображенні або на web-сторінці, якщо вчитель, який постійно займається самоосвітою, добре володіє інформаційними технологіями й може це створити. Комуś буде корисною і цікавою індивідуальна консультація з учителем. Не використовуйте у своїй практиці покарання, які не допоможуть вам у сучасному навчанні. Використання покарань – це вже застарілий і нетрадиційний метод, який втратив своє значення.

Не існує єдиного універсального набору професійних якостей та методів педагогічної діяльності, що був би ефективним для роботи з будь-яким контингентом учнів та в будь-якому навчальному середовищі. Цей факт стає ще більш очевидним, якщо взяти до уваги численні суттєві відмінності в ключових аспектах організації шкільного навчання в різних країнах [23, с. 113].

Виклик 2. Над створенням навчального матеріалу потрібно багато працювати. Ми повинні розуміти, що створюємо навчальний матеріал не для себе, а для того щоб учні змогли його самостійно опанувати й зрозуміти. Це, звичайно, незвично і складно у перші роки, але якщо ми почнемо добре працювати зараз, через роки ми будемо мати гарні свої напрацювання. Одна справа – коли ми всі в одному класі передаємо учням те, що дуже добре знаємо, інша справа – зробити так, щоб знання закріпилися в учнів для подальшого закріпилися в пам'яті, коли вони працюють дистанційно самі вдома.

Виклик 3. Потрібно добре спланувати роботу, з якої буде проведено оцінювання. Під час дистанційного навчання за наявності Інтернету на гаджетах та смартфонах учні через акаунт (обліковий запис) мають доступ до сервісів Google і обговорення з однокласниками в спільному чаті. Тому

робота на оцінку повинна бути така, щоб перший і другий чинники були помічниками. А для цього слід подумати над якістю завдань для учнів.

В. Ю Габрусєв радить під час дистанційного навчання навчальний матеріал розділяти на блоки, частини і висилати їх учням залежно від їхнього прогресу в засвоєнні матеріалу [9].

Ідея поділу матеріалу на блоки полягає в тому, що учневі потрібно запропонувати відповідну кількість матеріалу, щоб він мав можливість сприймати вивчення кожного блоку як окреме завдання та оглянути весь матеріал, запропонований на певному етапі, а також побачити свої результати після роботи над окремими завданнями [9, с. 9].

Щоб дистанційне навчання нікого не перевантажувало потрібно, щоб кожен учасник освітнього процесу в закладі був розподілений за своєю роботою. В. О. Маренич радить кожному учаснику освітнього процесу під час дистанційного навчання виконувати своє завдання.

Завдання учнів – опрацювати навчальні матеріали для оволодіння відповідними компетентностями та досягнення передбачених освітньою програмою результатів навчання, дотримуючись принципу академічної доброчесності.

Завдання батьків – забезпечити належні умови для навчання, сприяти виконанню дитиною завдань та досягненню передбачених результатів.

Завдання класних керівників – налагодити ефективну комунікацію між педагогами, учнями й батьками, щоб кожен зміг виконати завдання свого рівня [34, с. 53 – 54].

Тому, щоб проходив процес дистанційного навчання злагоджено, потрібно його правильно побудувати і після його старту налагодити гарну систему комунікації між всіма працівниками в освітній установі.

**Аналіз та розв’язання типових проблем у дистанційному навчанні
засобами критичного мислення**

Помилки	Як виправити?	Аналіз ситуації
1	2	3
Дитина довго спить, пропускає початок уроку, не встигає виконувати завдання тощо.	Скласти чіткий розклад чи режим дня.	Стабільність і зрозумілість – це те, що для дітей створює певну зону безпеки. Адже саме в безпечних умовах діти прагнуть розвиватися, навчатися та пізнавати світ. Разом з дитиною складіть новий розклад дня. Повісьте його на видноті, намагайтеся його дотримуватися. Підйом в один і той же час, виконання завдань у звичний час, планові перерви, прийом їжі тощо – усе це допоможе дитині швидше адаптуватися до роботи в нових умовах. Режим позитивно позначається і на нервовій системі дитини.
Дитина не може сконцентруватись, відволікається на сторонні предмети тощо.	Організувати робочу зону.	Якщо немає своєї кімнати, то хоча б навушники та свій куточок, де будуть матеріали, потрібні тільки для цього уроку. Усі зайві предмети, що відвертають увагу, доцільно прибрати. Також на працездатність дитини впливає світло – яскраве і холодне освітлення стимулює мобілізацію систем організму і підвищує пильність.
Дитина в піжамі слухає всі відеоуроки.	Організувати форму.	Дитина не повинна сидіти в піжамі. Вона і так навчається вдома (у дітей будинок асоціюється не з навчальною діяльністю, а більше з відпочинком). Учні буде значно простіше «одягти» на себе роль учня та переключитися на заняття, якщо він буде одягнений у відповідний (що асоціюється з навчанням) одяг. Це якась умовна форма, що допоможе дитині сконцентруватись на навчанні й не забувати, де вона та що треба робити.

Продовження таблиці 2.1

1	2	3
Дитина безвідривно сидить за комп'ютером з 9:00 до 14:00.	Робити перерви.	Середня тривалість уроку-відеоконференції (20 хв.), у старших школярів (до 30 хв.), і то в разі внутрішньої мотивації й підвищеного інтересу до предмета. Слід пам'ятати, що дитина докладає набагато більше зусиль, аби сконцентруватися і зрозуміти інформацію, яку їй намагаються донести через екран. Енергії витрачається більше, ніж на звичайному уроці. Тому вкрай важливо, аби діти перемикали свою увагу й відпочивали між уроками не менше 15 хвилин. Доцільно під час перерви провітрити приміщення, трохи розім'ятись легкими фізичними вправами тощо. Братися до виконання домашньої роботи, яку задають в онлайн-школі, доцільно не раніше ніж за годину-півтори після закінчення уроків. Дитині потрібно переключитися, відпочити, пограти й перезарядитися.
Дитина весь час сидить удома, ні з ким не спілкується.	Заохочувати спілкування з однолітками.	Провідна діяльність школярів середніх і старших класів – це спілкування. Та й у цілому школярі звикли проводити багато часу в колективі спілкуючись, тому в ізоляції можуть відчувати дискомфорт. Заохочуйте спілкування, розмови, скайпколи, можливо, навіть якісь ігри онлайн з однокласниками. Загалом, створюйте та заохочуйте умови, у яких дитина може комунікувати з друзями (звісно ж, безпечно).
Батьки постійно вимагають від дитини високих результатів і сварять дитину	Знизити очікування та вимоги.	Нові умови навчання, тиск суспільства, страхи і тривога заважають дитині розуміти й навчатися, як раніше. Отже, якщо помітили, що оцінки й успішність вашої дитини погіршилися, НЕ СВАРІТЬ І НЕ

Продовження таблиці 2.1

1	2	3
Батьки постійно вимагають від дитини високих результатів і сварять дитину за декілька низьких оцінок.	Знизити очікування та вимоги.	ТИСНІТЬ, а навпаки, зверніть увагу на ситуацію. Адже це може бути однією з ознак стресу. Дитина потребує допомоги та відкритого діалогу з батьками.
Дитина постійно чує від батьків, що вона погано старається, а от сусід Сергій – молодець...	Помічати й мотивувати успіхи.	Не змушуємо дитину, а мотивуємо! Водночас не забуваємо відзначати її успіхи. Якщо порівнюємо, то тільки із самою собою. Навчайте дитину помічати хороше в обставинах, що склалися, розмовляйте, хваліть і підтримуйте.

В. О. Маренич у своїй праці наводить схему (див. додаток Б) типів взаємодій між учасниками під час дистанційного навчання з різними цілями, що важливо кожному сучасному вчителю знати [34, с. 54].

Як під час звичайного навчання, так і під час дистанційного вчитель зобов'язаний дотримуватися педагогічної етики при спілкуванні й у зовнішньому вигляді.

Культура спілкування в онлайн-просторі під час дистанційного навчання передбачає дотримання всіма учасниками освітнього процесу мережевого етикету, email-етикету, правил електронного листування, правил спілкування на форумах і чатах, культури спілкування в соціальних мережах та менеджерах, правил спілкування в батьківських та учнівських групах, безпеки в Інтернеті. Всі ці правила можна знайти у вільному доступі на просторах Інтернету та розповсюдити між учасниками освітнього процесу.

Медіа-інформаційна грамотність формує певний досвід під час роботи і ми вже знаємо, які можуть бути помилки, мінуси, під час навчання. В. О. Маренич у своїй праці пропонує аналіз типових помилок, які заважають

у навчанні й дітям, і педагогам, та кроки, що допоможуть створити позитивну робочу атмосферу вдома [34, с. 76 – 78].

Ми вважаємо, що проаналізовані помилки, підібрані правила та рекомендації під час дистанційного навчання будуть корисні кожному із нас. Що краще обирати – кожен сам особисто для себе вирішує враховуючи індивідуальні та вікові особливості учнів, а також можливості для реалізації на практиці.

Висновки до другого розділу

У другому розділі магістерської роботи було охарактеризовано найбільш сучасні сервіси для дистанційного навчання, а також надала поради із свого досвіду та досвіду інших щодо застосування технологій дистанційного навчання.

На основі огляду методичної літератури й вивченого досвіду роботи колег було зібрано багато важливої інформації про сучасні сервіси, що можна використовувати під час дистанційного навчання для організації освітнього процесу. Обробивши та систематизувавши отриману інформацію ми розподілили сервіси на окремі групи, щоб змістовно подати матеріал.

У другому підрозділі ми надали поради щодо добору матеріалу та сервісів під час дистанційного навчання. Також із вивченого досвіду колег ми описали проблеми, які можуть виникати під час дистанційного навчання, і описала поради, які можуть вчителям знадобитися. В залежності від проблеми й ситуації поради були різні, оскільки кожна ситуація, як і особистість, є індивідуальною. Тому до кожного потрібно підходити творчо й враховувати потреби та можливості дитини. За необхідності можна об'єднувати учнів і давати їм різні завдання.

Самоосвіта у сучасному світі – це важлива складова життя. Майбутнім вчителям потрібно починати займатися самоосвітою ще з студентських років. Для самоосвіти кожен може обирати свою траєкторію розвитку і користуватися будь-якими сайтами для свого саморозвитку.

Оскільки професія вчителя – це професія, де потрібно постійно вчитися, то нами було проведено емпіричне дослідження на перевірку обізнаності студентів – майбутніх вчителів щодо сформованості медіа інформаційної грамотності. В нашому дослідженні взяло участь 48 студентів Криворізького державного педагогічного університету. Найбільше студентів було із спеціальності початкова освіта, а найменше із спеціальності українська мова та література.

Найбільшого значення для самоосвіти студенти Криворізького державного педагогічного університету надають сайту Прометеус, найменшою популярністю користується Лінгвалео. Звичайно, обов'язковості не існує в користуванні якимось одним сайтом, але Прометеус, на нашу думку, користується найбільшою популярністю тому, що цей сайт дає можливість проходити курси безкоштовно й за вдале проходження отримувати сертифікати.

Також популярністю серед студентів Криворізького державного педагогічного університету користується відео сервер YouTube. На цьому сервері є багато повчальних відео і тому можна один раз переглянути щось і швидше зрозуміти, чим сто раз від когось почути і нічого не зрозуміти.

Сучасні платформи Zoom та Meet студенти вміють не лише використовувати для входу в конференції за посиланнями, а й самі можуть створювати посилання на конференції. Про платформу Google Classroom більшість студентів знають і вміють нею користуватися.

Про сайти самоосвіти більшість студентів знають від викладачів, але обирають самоосвіту не з настанов викладачів, а за власним бажанням. Найбільш цікавим для самоосвіти є напрям із психології.

Отже, більшість майбутніх вчителів про сучасні технології знають і вони прийдуть працювати у школи як сучасні вчителі.

ВИСНОВКИ

Здійснивши аналіз сучасної науково-методичної літератури та Інтернет-ресурсів, відповідно до теми дослідження, ми дійшли таких висновків.

Сучасному вчителеві в роботі потрібно бути компетентним та володіти сучасними технологіями навчання. Компетентності допомагають вирішувати важливі завдання сучасності. Серед сучасних технологій сьогодні важливе місце посідають інформаційно-комунікаційні технології та технології дистанційного навчання, які взаємопов'язані через програмні засоби. Проте в користуванні сучасними можливостями Інтернет виникають деякі небезпеки, які повинен вміти долати майбутній педагог. І хоча медіаосвіта представлена як новий напрям освітньої діяльності в документах і програмах Міністерства освіти і науки України, але розвиток інформаційної та медіаграмотності відбувається переважно у самоосвіті.

Виявлено, що самоосвіта, як важливий процес формування педагога сучасності, має великі можливості завдяки онлайн-платформам. Для вчителів самоосвіта – це показник освіченості, професіоналізму й необхідна складова під час підвищення кваліфікації. Тому самоосвіта для вчителів має важливе значення, адже без неї неможливо обійтись і впевнено піднятись на гору у своїй професійній діяльності.

Самоосвіту й навчання в сучасних умовах можна успішно здійснювати й через дистанційні технології. Щоб успіх примножувався, потрібно постійно отримувати нові знання про сучасні технології й методики. Можливості для навчання й самоосвіти з використанням дистанційних технологій необмежені.

В цілому для успішної роботи потрібно свій досвід набувати або переймати у інших. Сьогодні через дистанційне навчання все значно спрощується, але через незнання все ускладнюється. З метою розв'язання проблем під час дистанційного навчання надано деякі поради з досвіду роботи освітян.

Про те, що навчатися й займатися самоосвітою потрібно, майбутні вчителі – студенти Криворізького державного педагогічного університету – знають, що й показало проведене експериментальне дослідження, в якому взяло участь 48 студентів. В цілому, студенти орієнтуються у критеріях надійного інтернет-джерела, але не завжди можуть пояснити недостовірність інформації з мережі, хоч і мають такі підозри. З опитувань ми зробили узагальнення, що майбутні вчителі у визначенні власної медіа-інформаційної грамотності визначають такі основні компетенції: технічні навички в роботі з комп'ютерними застосунками; вміння створювати свою медіа продукцію; використання інноваційних навчальних та допоміжних сервісів та ін.

Методичні рекомендації щодо розвитку медіа-інформаційної грамотності майбутніх учителів були розроблені з акцентом на самоосвіту. Найбільшою вадою дистанційного навчання педагогів ми вважаємо брак міжособистісного спілкування з учнями та практики, тому нами були дібрані рекомендації щодо аналізу та розв'язання типових проблем у дистанційному навчанні засобами критичного мислення.

В цілому, здійснене дослідження розвитку медіа-інформаційної грамотності майбутніх учителів показало, що освітня політика України спрямована на підвищення інформаційної та медіаграмотності педагогів та здобувачів освіти, пропонуються міністерські програми і рекомендації. Але підвищення медіаінформаційної компетентності майбутніх педагогів має здійснюватися як у навчальній роботі, так і засобами самоосвіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Астахова М. С., Жеребкіна З. Г., Писаренко Т. І. Учатися впродовж життя: методичні нотатки. *Шкільний бібліотекар*. 2020. № 7. С. 2 – 5.
2. Ашурова І. Ю. Принципи конструювання дистанційного уроку. *Математика в школах України*. 2019. №7-9. С. 14 – 15.
3. Балик Н. Р., Лялик О. О. Активне навчання з використанням технологій Веб 2.0 : *навчальний посібник*. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2009. 88 с.
4. Батраченко О. В. Самоосвіта педагога-позашкільника. Приклад педагогів Палацу творчості дітей та юнацтва міста Павлограда. *Педагогічна майстерня*. 2020. № 8. С. 26 – 39.
5. Білоусенко О. «Перекличка медіаосвітян», лекції про медіаграмотність в умовах війни та комікси для дітей 11 червня 2022. URL : <https://inlnk.ru/XOMn6P>
6. Бугайчук А. В. Новий учитель. Перепідготовка: методичний посібник. Київ: Вид. група «Шкільний світ», 2018. 88 с.
7. Власова Н. Мобільні технології на уроках історії. *Педагогічна майстерня* // 2019. № 5. С. 13 – 15.
8. Волканова В. В. Компетентність – це... (тезарус). *Управління школою*. 2017. № 31 – 33. С. 44 – 49.
9. Габрусєв В. Ю. Дистанційне навчання – це просто: посібник. Київ: Шкільний світ, 2011. 88 с.
10. Гаджети в школі / В. М. Косик та ін. Київ: «Видавнича група «Шкільний світ», 2017. 128 с.
11. Гриценко А. П. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках. *Історія та правознавство*. 2010. № 25. С. 6-8.
12. Десятов Д. Л. Використання мережевих технологій у навчанні історії. Харків: Основа, 2013. 112 с.
13. Десятов Д. Л. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні історії. Харків: Основа, 2011. 112 с.

14. Дишко О. П. Самоосвіта педагога як необхідна умова підвищення його професійної компетентності. *Управління школою*. 2019. № 19–21. С. 24–36.
15. Дронь В. В. Google-сервіси в навчальній діяльності викладачів. Методичні рекомендації. *Управління школою*. 2017. № 19–21. С. 56–86.
16. Дубінка М. М. Самоосвіта особистості майбутнього фахівця як вища форма його самовираження. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 62. С. 65–70
17. Жадан Л. В., Жадан В. П. Педагогічний словник. Харків: Вид. група «Основа», 2018. 144 с.
18. Зарядка з інфомедіаграмотності Набір спортивних вправ з медіа грамотності. URL : <https://inlnk.ru/me2amp>
19. Зінченко Л. Використання коучингових технологій в організації самоосвіти майбутніх учителів. *Abstracts of IV International Scientific and Practical Conference. Munich, Germany 2022*. Pp. 274–276. URL: <https://eu-conf.com/ua/events/the-latest-implementation-of-technologies-in-education/>
20. Іменнова О. І. Використання інформаційно-комунікативних технологій у школі. *Педагогічна майстерня*. 2013. № 7. С. 22–27.
21. Калошин В. Ф. Адаптація молодого вчителя. Київ: Редакції загальнопед. газет, 2012. 128 с.
22. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Педагогічні технології інклюзивного навчання: *навчально-методичний посібник*. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 160 с.
23. Канеман Д. Мислення швидке й повільне. Київ : Наш Формат, 2017. 480 с.
24. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) MediaSapiens URL: <https://inlnk.ru/NDMo0D>.
25. Коритнікова Н. М. Інформаційно-комунікативні технології для формування ключових компетенцій учнів. *Педагогічна майстерня*. 2012. № 11. С. 2–8.

26. Корнєєв В. П., Круглик Л. І. Інноваційність – важлива ознака сучасної географічної освіти. *Географія*. 2009. № 17. С. 2–4.
27. Корнєєва О. М., Кошляк Н. О. Визначення впливу факторів на розвиток і саморозвиток педагогів. *Завучу. Все для роботи*. 2019. № 3–4. С. 22–15 – 22–19.
28. Костів І. Г. Інформальна освіта як складова професійного іміджу сучасного педагога: *Актуальні питання сучасної науки*: зб. наук. праць III всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Бережани, 6 квіт. 2020 р.). Бережани, 2020. С. 210–215.
29. Кравчук В. Професійна позиція майбутнього вчителя як суб'єкта навчального діалогу. *Педагогічний пошук*: зб. наук. пр. ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Вінниця. 2018. Вип. 9. С. 97–101.
30. Кроуфорд А., Саул Е. В., Метьюз С., Макінстер Дж. Технології розвитку критичного мислення учнів переклад публікації проекту «Читання і письмо для критичного мислення» URL : <https://inlnk.ru/DB5p7k>
31. Лаптева О. Б. Молодий учитель – майбутнє навчального закладу. *Завучу. Все для роботи*. 2020. № 9-10. С. 24–30.
32. Леонова Л. А., Макарова Л. В. Компьютер и здоровье ребенка. Москва: Издательский центр «Вентана-Граф», 2004. 16 с.
33. Леншин О. А. Навчання школярів із застосуванням дистанційної форми навчання. *Інформатика в школі*. 2019. №6. С. 11–18.
34. Лопаков В. С. Медіаграмотність. Тест. Громадянська освіта. 10 клас. URL : <https://naurok.com.ua/test/mediagramotnist-899034.html>
35. Люшин М. О. Адаптація зарубіжного досвіду в системі загальної середньої освіти регіону. *Управління школою*. 2013. № 4-6. С. 2–10.
36. Макарова Н. В., Волков В. Б. Информатика. Учебник для вузов Москва: Питер, 2011. 576 с.
37. Медіаосвіта. *Вікіпедія*. URL : <https://inlnk.ru/84Z0ov>
38. Маренич В. О. Батьки та школа онлайн / офлайн. Як запобігти непорозумінням і конфліктам. Харків: ВГ «Основа», 2022. 144 с.

39. Мерзлякова О. Л. Інформаційна грамотність. Профілактика деструктивного впливу мас-медіа: *методичний посібник*. Київ: Видавнича група «Шкільний світ», 2017. 80 с.

40. Митник О. Я. Як навчити дитину мистецтва мислення. Педагогічна психологія: *навчальний посібник*. Київ: Початкова школа, 2006. 104 с.

41. Михальченко І. Медійна та інформаційна грамотність кожного і для всіх. URL : <https://pon.org.ua/novyny/8281-medyna-ta-nformacyna-gramotnst-kozhnogo-dlya-vsh.html>

42. Мовчан Г. В. Як сформувати в учнів навички самостійної діяльності. *Класному керівнику усе для роботи*. 2013. № 7. С. 38–44.

43. Мокрогуз О. П. Роль медіа у формуванні критичного мислення на уроках історії України. 8 клас. Харків: Основа, 2019. 78 с.

44. Мороз О. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій в початковій школі. *Рідна школа*. 2014. № 12. С. 43–47.

45. Нісімчук А. С., Падалка О.О., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології. Київ: Генеза, 2000. 368 с.

46. Онкович Г. В. Медіадидактика вищої школи у розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців *Український інформаційний простір*, 2020. 1(5). С.179–196.

47. Онкович Г. В. Розвиток медіадидактики вищої школи: український досвід *Обрії друкарства*, 2020. № 1(8). С. 130—150.

48. Осадча О. М. Науково-педагогічний супровід професійного зростання вчителя сучасного інноваційного закладу освіти. *Завучу. Усе для роботи*. 2019. № 1– 2. С. 10–15.

49. Осадча О. М. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності на уроках біології. *Біологія*. 2019. № 4– 5. С. 26-31.

50. Остапук Т. В. Сертифікати для вчителів: необхідність часу чи модний тренд самоосвіти? *Управління школою*. 2019. № 28–30. С. 2-3.

51. Пакет дидактичних матеріалів «Медіаграмотність як інструмент активного освоєння комунікаційних середовищ» *Централізована бібліотечна*

система для дітей м. Львова Відділ інновацій, маркетингу і перспективних технологій Львів, 2016. 28 с.

52.Панасюк І. Л. Самоосвітня діяльність учителя музичного мистецтва як педагогічна проблема *Мистецтво в школі*. 2014. №5. С. 2–5.

53.Пищик О.В. Інформаційно-комунікаційні технології та сучасний урок. *Педагогічна майстерня*. 2011. № 1. С. 15–20.

54.Пищик О.В. Методика використання мультимедіа технологій на уроці. *Педагогічна майстерня*. 2012. №10. С. 3–9.

55.Пікуль О.І. Використання ІКТ у освітньому процесі початкової школи. Суми : «Академічна гімназія», 2015. 10 с.

56.Половенко О. В., Кірішко Л. М. Безперервна освіта педагога за індивідуальною освітньою траєкторією. *Завучу. Все для роботи*. 2019. № 5–6. С. 181–186.

57.Приймак Н. П. Організація інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти: методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2019. 64 с.

58.Про медіа та інформаційну грамотність URL: <https://inlnk.ru/Pm2MPN>

59.Про освіту : Закон України від від 05.09.2017 № 2145-VIII Дата оновлення: 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

60.Рахівська В. Інноваційна компетентність як складова професійної готовності майбутнього вчителя. *Педагогічний пошук: зб. наук. пр. ВДПУ ім. М. Коцюбинського*. Вінниця. 2018. Вип. 9. С. 149 – 152.

61.Реалізація концепції «нова українська школа» у регіональних закладах післядипломної педагогічної освіти за 2020 – 2021 роки: *інф.методичний збірник* / за заг.ред. Клясен Н. Л. Т. 1. Київ: ДНУ «ІМЗО». 2022. 347 с.

62.Родигіна І. В. Компетентнісно орієнтований підхід до навчання: методичний посібник. Харків: Вид. група «Основа», 2005. 96 с.

63. Романюк Н. Б. «Вчительський портал» – запорука професійного успіху. *Педагогічна майстерня*. 2019. № 6. С. 10–12.
64. Соколянська І. Т. Портфоліо педагога. Харків: Вид. група «Основа», 2014. 224 с.
65. Суббота А. О. Сутність інформаційно-комунікаційних технологій та їх роль в управлінні закладом загальної середньої освіти. *Завучу. Усе для роботи*. 2018. № 17–18. С. 51–53.
66. Сухомлинська О. В. Ушинський Костянтин Дмитрович Київ : Либідь, 2005. С. 284—292.
67. Сухомлинський В. О. Сто порад учителеві. Київ: Радянська школа, 1988. 304 с.
68. Національний тест з медіаграмотності. URL: <https://inlnk.ru/jEбрwZ>
69. Уваров О. Інформатизація школи: напрями змін. *Вітчизняні записки*. 2008. № 1. С. 47–67.
70. Учитель як менеджер НУШ: методичний посібник / В. Я. Ястребова та ін. Київ: «Видавнична група «Шкільний світ», 2019. 120 с.
71. Формуємо спільні цінності: вправи для молодших школярів URL : <https://inlnk.ru/AKkY4w>.
72. Худобець О. Використання комп'ютерного супроводу на уроках історії стародавнього світу в 6 класі. *Історія в школах України*. 2006. № 8. С. 33–38.
73. Швачич Г. Г. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: *Навчальний посібник* Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.
74. Voichuk, V. M., Horbatiuk, R. M., & Kucher, S. L. (2019). Methods of using information and communication technologies in preparing future craft and technology teachers for project activities. *Information Technologies and Learning Tools*, 71(3), 137–153. <https://doi.org/10.33407/itlt.v71i3.2838>.

ДОДАТКИ

Додаток А

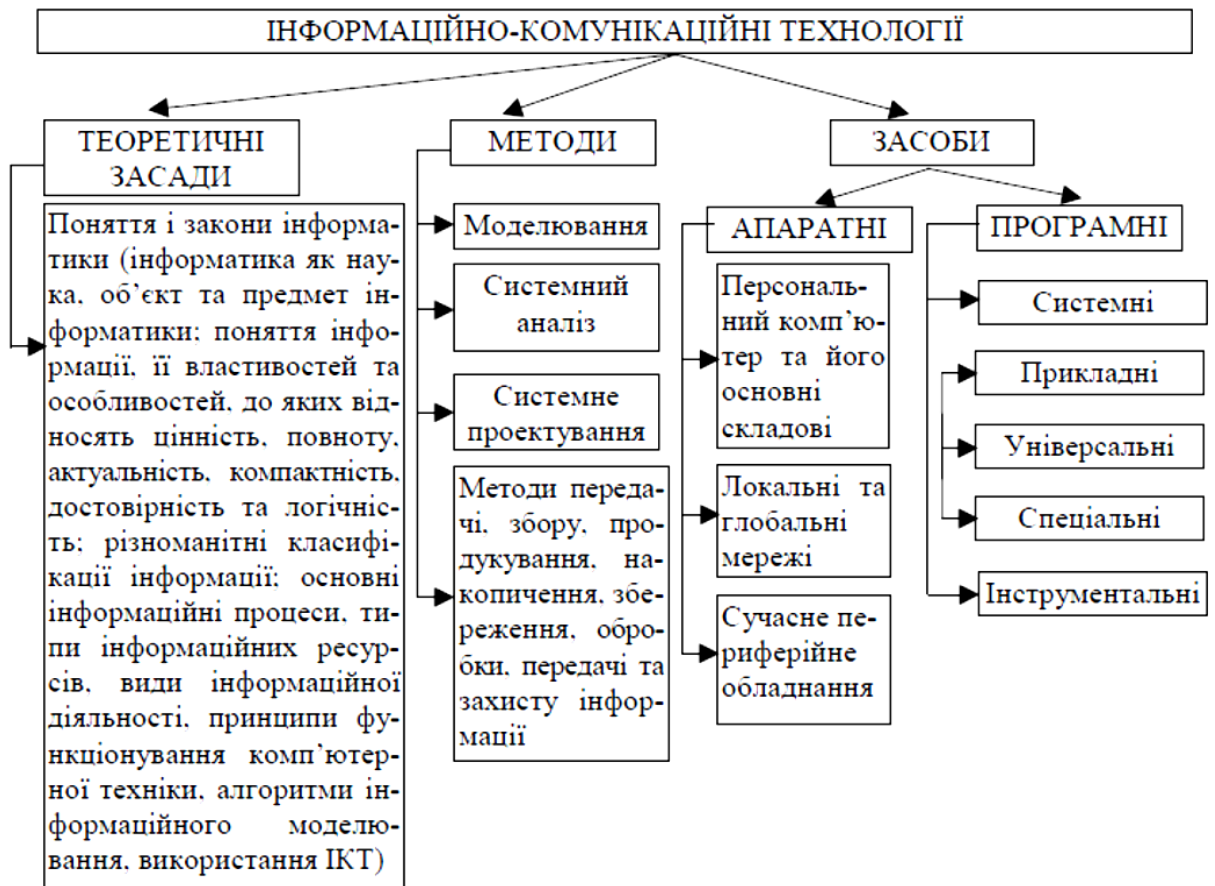

Схема 1. Інформаційно-комунікаційні технології

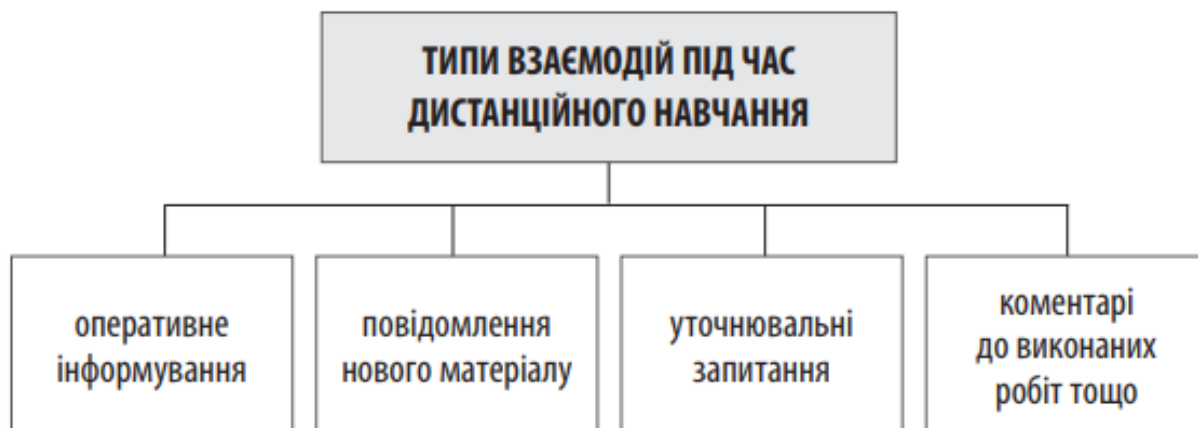

Схема 2. Типи взаємодій під час дистанційного навчання.

Схема 3. Підвищення професійної майстерності вчителя.

Апробація дослідження

СЕРТИФІКАТ
Виданий 04.10.2022
prometheus.org.ua

СЕРТИФІКАТ

ЦЕЙ СЕРТИФІКАТ ЗАСВІДЧУЄ, ЩО

Лідія Зінченко

успішно закінчив(ла) курс

Нова Фізична Культура,

наданий викладачами курсу
через платформу масових відкритих онлайн-курсів **Prometheus**,
та навчився(лася):

- реалізовувати компетентнісну парадигму навчання;
- критично та системно мислити;
- розуміти сучасні тенденції розвитку освіти;
- логічно обґрунтовувати позицію;
- співпрацювати з іншими людьми;
- викладати та впроваджувати фізичну культуру до викладання інших дисциплін;
- грамотної комунікації, коректної термінології та етики;
- створювати та підтримувати інклюзію у навчанні для подальшого розвитку української освіти.

Форма навчання - дистанційна.
Кількість годин - 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Вікторія Примаченко
Директор ГО «Прометеус»
ГО «Прометеус», ЄДРПОУ 33698867
Надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних працівників згідно з КВЕД 85.59.

Олександр Фомічов
Тренер з соціального футболу,
засновник благодійної організації
«Ліга Толерантності»

Автентичність цього сертифікату може бути перевірена за
<https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/2603d9c6dbc54296a62a070e33ddf1a>

EUROPEAN CONFERENCE

CERTIFICATE OF PARTICIPATION

The IV International Science Conference
«THE LATEST IMPLEMENTATION
OF TECHNOLOGIES IN EDUCATION»

This is to certify the participation in the conference and the publica-
tion of the article in the corresponding proceedings

Зінченко Лідія

12 Hours of Participation (0,4 ECTS credits)
NOVEMBER 21 – 23, 2022
MUNICH, GERMANY

Друковані праці магістранта

EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

IV International Science Conference
«The latest implementation of
technologies in education»
November 21 – 23, 2022
Munich, Germany

THE LATEST IMPLEMENTATION OF TECHNOLOGIES IN EDUCATION

UDC 01.1

ISBN – 978-9-40364-520-9

The IV International Scientific and Practical Conference «The latest implementation of technologies in education», November 21 – 23, Munich, Germany. 427 p.

Text Copyright © 2022 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>).

Illustrations © 2022 by the European Conference.

Cover design: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© Cover art: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Pavlenko A., Kosyk O. Features of balconies urban landscape design in Ukraine // The latest implementation of technologies in education. Abstracts of IV International Scientific and Practical Conference. Munich, Germany 2022. Pp. 15-16.

URL: <https://eu-conf.com/ua/events/the-latest-implementation-of-technologies-in-education/>

THE LATEST IMPLEMENTATION OF TECHNOLOGIES IN EDUCATION

63.	Денисовець Т.М., П'ятигор О.В. ЗАСТОСУВАННЯ СПОРТИВНИХ ІГОР ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ МОЛОДІ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	263
64.	Денисовець Т.М., Іванова Н.І. ТРЕНОВАНІСТЬ ЯК СПЕЦИФІЧНА ФОРМА АДАПТАЦІЇ ДО ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ	266
65.	Заворотна Л.К., Єфіменко В.М. ПОШУКОВО – ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТРАШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	270
66.	Зінченко Л. ВИКОРИСТАННЯ КОУЧИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМООСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	272
67.	Козубовська І.В., Мигалина З.І., Палкуш В.П. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ ШКОЛИ США	275
68.	Коляда Т.В., Коляда Н.М. ЗМІСТ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З МОЛОДИМИ СІМ'ЯМИ	281
69.	Кришчишина В.А., Серета І.В. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ АСИСТЕНТІВ УЧИТЕЛЯ ІНКЛЮЗИВНОГО КЛАСУ	283
70.	Паньок Т., Луговська В.І. ВИКОРИСТАННЯ СТИЛІЗАЦІЇ ЯК МЕТОДУ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МИТЦІВ	286
71.	Педченко С.О. ДИСЦИПЛІНА "СУЧАСНИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС" У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ЗІ СЕЦІАЛЬНОСТІ 013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА	290
72.	Посенко Т.О., Юрченко А.О. СПЕЦІАЛІЗОВА ПЗ ТА ОНЛАЙН-СЕРВІСИ З РОЗРОБКИ ВЕБІНТЕРФЕЙСІВ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ	293

ВИКОРИСТАННЯ КОУЧИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМООСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Зінченко Лідія

Магістрант

Криворізький державний педагогічний університет,
Кривий Ріг

В даній статті розкриті поняття: компетентність, самоосвіта, коучинг, висвітлена необхідність у самоосвіти для вчителів і значення коучингових технологій на сучасному етапі.

Реформа Нової української школи вимагає від сучасного вчителя переосмислення існуючих методів і форм роботи з метою втілення нових, які будуть спрямовані на необхідний результат. Сьогодні результатом будь-якого навчання є рівень сформованості компетентностей. Компетентність — належний, відповідний; сукупність знань і вмінь, необхідних для ефективної професійної діяльності; вміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію. [4, 54]

Компетентна особистість може реалізувати себе краще в житті, а вчителю потрібно бути компетентним завжди, оскільки він у процесі своєї роботи навчає учнів бути компетентним і максимально дієвим. Тобто, вчитель для учнів повинен стати коучингом. Дуже добре визначення цього поняття дає Сер Джон Уйтмор – британський автогонщик. За його словами коучинг – це розкриття потенціалу людини з метою максимального підвищення її ефективності. Коучинг не вчить, а допомагає навчатися. [5, 20]

Коучинг – це нова сучасна технологія, яка допомагає у спілкуванні, опануванні нових знань і навичок. Від того, як вчитель буде володіти цією технологією залежить рівень сформованості коучингової компетентності.

Після появи цієї технології з'явився інтерес у багатьох вчених до її вивчення та дослідження. Дослідників було чимало, але в сфері освіти увагу коучинговим технологіям приділяли В. Андрущенко, С. Батишева, Б. Гершунський, І. Зязюна, І. Ковчина, В. Кремень, М. Лещенко, В. Луговий, Н. Нічкало, В. Олійник, О. Огієнко, О. Романовський, І. Тараненко, О. Щербак та інші науковці. Концепцію розвитку особистості педагога у педагогічній підготовці та професійній діяльності розглядали науковці І. Бех, Г. Васянович, Н. Нічкало, О. Отич, С. Сисоєва, Л. Хомич та ін. Компетентнісний підхід у професійній освіті обґрунтовували й досліджували С. Гончаренко, Е. Зеєр, В. Лозовецька, В. Луговий, О. Овчарук, Дж. Равен, О. Рогольська, Ю. Татура, Л. Шевчук, В. Ягупов ін. Досвід використання сучасних технологій навчання аналізували І. Бендера, С. Гончаренко, Р. Гуревич, Г. Дутка, В. Манько, О. Пехота, І. Стариков, С. Яшанов та інші. [1]

PEDAGOGY
THE LATEST IMPLEMENTATION OF TECHNOLOGIES IN EDUCATION

Щоб бути професійним коучем, потрібно бути обізнаним у тому, що потрібно для професійної діяльності. Якщо, наприклад, при виробництві речовин є декілька технологій і методів їх отримання, то для навчання й організації виховної роботи технологій є безліч. Вчитель у виборі технологій і методів може бути автономним. Правильний вибір і використання технологій дає позитивний результат. Вибір без знань, як правило, успіху не дає. Найкращі знання досвід і постійна самоосвіта дає.

Педагогічне визначення поняття самоосвіта ми можемо знайти в педагогічній літературі, зокрема, у педагогічному словнику, де сказано, що самоосвіта – це: 1) усвідомлена, цілеспрямована діяльність особистості, спрямована на самостійне оволодіння новими знаннями, вміннями й навичками, а також на подальше вдосконалення вже наявних; 2) освіта, що здобувається в процесі самостійної роботи особистості без проходження систематичного курсу навчання в стаціонарному навчальному закладі. [6, 70]

Як було зазначено, в педагогіці є безліч методів і технологій, тому, для самоосвіти кожен може обрати свою індивідуальну траєкторію, відповідно до сучасних вимог.

Технології і методи можна поєднувати (інтегрувати), але головне – вміти їх правильно використовувати. Сучасна освіта на це зараз спрямована, адже інтеграція – це наше майбутнє. Перш ніж навчитись щось поєднувати, потрібно багато чому в своїй діяльності навчитись. У випадку, якщо самому важко щось освоїти, потрібно займатись самоосвітою з переглядом вебінарів, конференцій, де ви можете організаторам чи іншим учасникам поставити запитання. Так вчитель в процесі постійної самоосвіти може стати хорошим коучингом, що буде мати велике значення в його діяльності.

Аби учні були всебічно розвинені і компетентні, потрібно, щоб у них був такий вчитель, який може організувати процес навчання так, що всім буде цікаво і кожен зможе бути відповідальним. Для цього можна, наприклад, організувати усіх учнів для створення якогось проекту і розподілити кожному свою роботу, як це робиться на будь-якому на підприємстві. Для учнів старшої школи це буде стимулювання до усвідомлення важливого в своїй меті, мотивація до знань, як необхідного ресурсу для створення чогось нового і необхідного. Також це може допомогти учням визначитись із своєю подальшою професією. Таким чином і вчитель навчається та самоосвітою займається, якщо він є керівником проекту, і учні навчаються.

Технології коучингу є ефективними тоді, коли:

- * учень добре розуміє, що існує різниця між тим, хто він є, і тим, ким хотів би бути;
- * учень завжди готовий до чогось нового, незвичного для нього;
- * учень може вислуховувати і сприймати критику по відношенню до себе;
- * учень мотивований до необхідних змін і діє відповідно до вимог;
- * учень погоджується з тим, що за свій результат він відповідає, а не коуч-викладач.

PEDAGOGY
THE LATEST IMPLEMENTATION OF TECHNOLOGIES IN EDUCATION

Педагогічний коучинг (ПК) – це сучасна технологія постійного вдосконалення професіоналізму педагогічного працівника, що сприяє ефективній партнерській взаємодії і яка спрямована на досягнення цілей, забезпечення самостійності та ефективності в прийнятті рішень особистісного та професійного характеру.

На думку педагогів Лондонської школи коучингу, він «може привнести в роботу все найкраще, що властиво людині. Це дуже важливо, оскільки все, що ми робимо на робочому місці і поза ним витрує з людини людське. Вічна гонитва за ефектом, а не ефективністю, реструктуризацією, реінжинірингом і іншими далекосяжними цілями, марна трата людських ресурсів, все це виснажує дух, енергію і творчі здібності людини, збіднює його самого і організацію, в якій він працює». [2, 17]

Безперервний процес розвитку, самоосвіта, вдосконалення, розкриття потенціалу кожної особистості – це, на нашу думку, не повинно нікого з вчителів виснажувати, адже це дає можливість не лише зрозуміти щось нове, а й сприяє досягненню результату саме в вашій сфері діяльності.

Отже, нічого з науки саме по собі до нас не прийде так само, як і успіх. Швидкі зміни в суспільстві вимагають і від нас швидких змін в своїй діяльності, через що нам безпосередньо доводиться змінювати одні технології на інші незалежно від бажання. Хто постійно самоосвітою займається, тому легше буде переналаштуватися на щось інше в найкоротший час. Навчатись може кожна людина і успіх кожного з нас безпосередньо залежить від нас. Ми повинні чітко усвідомлювати, що шлях до кращого результату кожен прокладає сам собі і тільки через роботу над собою, впевненість у поставленій цілі та вірі в самого себе ми можемо досягти більше. Сьогодні саме коучинг сприяє, як особистісному, так і професійному розвитку учнів та вчителів, а, отже, є одним із засобів у досягненні професійного успіху.

Література

1. Голіад І. С., Чернова Т. Ю. Коучингові технології в освіті: теоретико-практичні аспекти і наукові підходи. URL: [file:///C:/Users/admin/Downloads/argnd_2017_17_37%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/argnd_2017_17_37%20(1).pdf)
2. Голіад І. С., Чернова Т. Ю. Філософія педагогічного коучингу. URL: file:///C:/Users/admin/Downloads/Mir_2016_3_23.pdf
3. Гриценко О. А. Навчальний проект у школі. Київ: Перше вересня, 2018. 112 с.
4. Жадан Л. В., Жадан В. П. Педагогічний словник. Харків: Основа, 2018. 144 с.
5. Нежинська О. О., Тименко В. М. Основи коучингу : навч. посіб. Київ, 2017. 161 с.
6. Пермяков О. А. Короткий термінологічний словник з педагогіки. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2007. 116 с.